

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ, ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ
Кафедра фінансів, банківської і страхової справи

Затверджую:	Схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської і страхової справи
Директор ННІМЕФ	
_____ О.Л. Фещенко	Протокол №__ від “__» 2019р.
“__» _____ 2019р.	Завідувач кафедри _____ О.І. Дацій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ»

Статус дисципліни обов'язкова

Освітньо-професійна програма вищої освіти галузі знань - 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціалізація: «Міжнародна економіка та фінанси»

Форма навчання денна Курс У

Семестр дев'ятий

Обсяг в кредитах ЄКТС/Всього годин: 5/150 за навчальним планом (від вересень 2019р.):

- лекції(Л) 26
- семінарські (С) 14
- практичні заняття (ПЗ) _____
- лабораторні заняття (ЛЗ) _____
- самостійна робота студентів (СРС) 110

Робоча програма навчальної дисципліни складена на основі навчальної програми дисципліни «Ринок фінансових послуг», підготовленої к. е. н., доцентом, професором кафедри Шклярук С.Г. та затвердженої на засіданні кафедри фінансів, банківської і страхової справи (протокол № 11 від 23.04.2014 р.).

Розробник робочої програми навчальної дисципліни: к.е.н., доцент професор МКА Шклярук С. Г.

Київ МАУП 2019 р.

Підготовлена: кан. екон. наук, професором кафедри фінансів, банківської і страхової справи Шкляруком С. Г.

Затверджено на засідання кафедри фінансів і кредиту (протокол № від2019 р.)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Шклярук С. Г. Робоча програма навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг» (для магістрів). К. МАУП, 2019.- 56 с.

Робоча програма навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг» містить такі розділи і підрозділи: мету вивчення; очікувані результати навчання; критерії оцінювання знань; засоби діагностики результатів навчання; змістові модулі і Програму навчальної дисципліни; плани лекцій; плани семінарських (практичних) занять; завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти; індивідуально-консультативна робота; форми поточного та підсумкового контролю; питання які виносяться до семестрового контролю; перелік курсових; перелік задачок; інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна; рекомендовані джерела інформації.

II. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Ринок фінансових послуг» входить до модулю підготовки дипломованих фахівців-фінансистів на рівні магістрів у навчальних закладах системи вищої освіти України. Оволодіння методами і інструментами надання фінансових послуг є невід'ємним елементом підготовки висококваліфікованих підприємців, бізнесменів, економістів, фінансистів, бухгалтерів, інвестиційних та інших менеджерів.

Головна мета вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг» – отримання студентами поглиблених знань та практичних навичок щодо вміння застосування інструментів і методів надання фінансових послуг з кредитування, випуску фінансових інструментів в обіг, з хеджування, з страхування, з лізингу, інвестиційних послуг та інших фінансових послуг, що не суперечать законодавству, з метою забезпечення ефективного функціонування фірм, компаній, підприємств і їх оцінювання з точки зору ефективності.

Завдання дисципліни

Завдання навчальної дисципліни – засвоєння основних видів фінансових послуг, механізмів, способів і інструментів (чеків, векселів, акредитивів, інкасо та ін.) і методів їх надання; опанування основними фінансовими концепціями — «зміни вартості грошей за часом», «грошовий потік і його дисконтування», «фінансові і ділові ризики» тощо, а також організацією збирання необхідної інформації для вибору інструментів і способів надання фінансових послуг, методологією формування грошових потоків і оцінки ефективності послуг, методами визначення ефективності щодо прийняття рішень доцільності застосування відповідних інструментів, методами визначення ризиків фінансових послуг і інструментів і механізмів їх зменшення; способами і підходами управління ризиками. Опанування законодавчою базою, яка регулює дану сферу фінансових відносин.

Предмет дисципліни –практичні аспекти надання різноманітних фінансових послуг і визначення їх доцільності і ефективності.

Статус дисципліни – обов'язкова

Місце навчальної дисципліни освітній програмі. Вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг» тісно взаємопов'язано з вивченням із такими фінансовими дисциплінами як: «Банківський менеджмент», «Банківська діяльність», «Банківські операції», «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Гроші та кредит», «Інвестування», «Розрахунок і аналіз інвестиційного проекту», «Фінансовий менеджмент», «Інвестиційний менеджмент», «Ринок фінансових послуг», «Фінансовий ринок», «Корпоративні фінанси», «Ринок цінних паперів», «Фондовий ринок», «Міжнародні фінанси», «Валютне регулювання», «Міжнародні розрахунки і валютні операції», «Страховий менеджмент»,

«Страхування», «Фінансовий аналіз», «Бухгалтерський облік та аудит», «Аналіз та управління фінансовими ризиками» та ін.

Компетентності та програмні результати навчання

Майбутні спеціалісти і науковці в сфері фінансової діяльності повинні професійно володіти сучасними науково-обґрунтованими, практично перевіреними високоефективними технологіями оцінки ефективності фінансових послуг, альтернативного їх аналізу і механізмами їх надання.

У результаті вивчення курсу «Ринок фінансових послуг» студент повинен знати і уміти:

- сутність функціонування фінансових ринків і ринків фінансових послуг і основні механізми його забезпечення;
- інструменти які використовуються для здійснення фінансових операцій;
- механізми і способи надання фінансових послуг і забезпечення їх надійності;
- основні принципи функціонування банківської системи, фондового і валютного ринків і їх регулювання;
- основні законодавчі акти які регулюють надання фінансових послуг в Україні;
- міжнародні ринки фінансових послуг і фінансові ринки і основні інструменти, які застосовуються на даних ринках;
- основні види фінансових послуг міжнародних ринків і механізми їх здійснення;
- основні інформаційні і комп'ютерні системи надання фінансових послуг;

У результаті вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг» студент повинний знати:

Передумови для вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг»

Теоретичну основу навчальної дисципліни складають сучасні економічні теорії та концепції фінансів, фінансового менеджменту, інвестиційного менеджменту, аналітичних досліджень і теорії ризиків, світовий досвід з теорії і практики надання фінансових послуг, розробки провідних вчених і практиків провідних країн світу, що максимально адаптовані до реальних умов національної економіки.

Вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг» передбачається протягом двох семестрів учбового року. У першому семестрі – вивчення тем змістового модулю 1 і частини модулю 2; перевірка знань заліком. У другому семестрі закінчення тем змістового модулю 2, написання і захист курсової роботи; перевірка знань комплексним іспитом.

III. Очікувані результати навчання

Після вивчення дисципліни студент повинен уміти:

■ орієнтуватися в законодавчо-нормативних актах, що регулюють сферу банківських, інвестиційних, страхових та інших фінансових послуг;

- аналізувати сучасний стан вітчизняних і міжнародних ринків фінансових послуг;
- проводити аналіз ринків з точки зору їх прогнозування за допомогою методів технічного і фундаментального аналізу;
- оцінювати фінансові інструменти і вибирати найкращі способи їх застосування;
- оцінювати ефективність фінансових послуг;
- формувати і розраховувати прогнозні грошові потоки і розробляти прогнозні фінансові плани;
- здійснювати альтернативний аналіз;
- оцінювати фінансовий стан учасників ринків фінансових послуг;
- визначати ризики фінансових послуг на всіх стадіях реалізації фінансових послуг, механізми і інструменти їх запобігання;
- організовувати ефективне управління ризиками фінансових послуг.
- прогнозувати негативні події на фінансових ринках для зменшення їх впливу в роботі.

■ Використовувати отримані знання зі дисципліни «Ринок фінансових послуг» для вирішення професійних практичних завдань.

IV. Критерії оцінювання результатів навчання

Для оцінювання результатів вивчення студентами дисципліни протягом встановленого планом терміну, використовується комплексний підхід оцінки, на основі вимог Болонського процесу, за стобальною системою (див. табл. 1). Для оцінки ефективності засвоєння дисципліни «Ринок фінансових послуг» може використовуватися і звичайна п'яти бальна оцінка знань студентів. Згідно критеріям оцінки знань студентів за сумарним рейтингом (табл. 1) виставляється екзаменаційна оцінка.

Таблиця 1

Бали	Індекс	Традиційна оцінка
100-90	A	Відмінно
89-82	B	Дуже добре
81-75	C	Добре
74-68	D	Задовільно
60-67	E	Посередньо
59-35	Fx	Незадовільно (з правом перездачі)

34-1	F	Незадовільно з повторним прослуховуванням курсу
------	---	---

Основними критеріями оцінки результатів вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг» є як аудиторна так і поза аудиторна робота студента. До аудиторної роботи відноситься постійне без пропусків відвідування лекцій, семінарських і практичних занять. Активна участь в проведенні семінарських і практичних занять. Ведення конспектів за темами лекцій. До поза аудиторної роботи відноситься: самостійна проробка інформаційних джерел за темою прослуханої лекції, вирішення контрольних задачок за кожною темою, підготовка реферату доповіді для семінарського заняття, виконання контрольної роботи за вибором студента у відповідності зі встановленими вимогами.

V. Засоби діагностики результатів навчання

Контроль ефективності засвоєння дисципліни «Ринок фінансових послуг» є невід'ємною складовою навчального процесу. Даний контроль проводиться з метою оцінки навчальних досягнень студентів в оволодінні дисципліною згідно з визначеним чинною учбовою навчальною програмою, оцінки ефективності навчального процесу, підвищення мотивації студентів до навчання.

Система контролю має комунікативну спрямованість, що дозволяє визначити рівень сформованості навичок і вмінь з надання фінансових послуг у сферах, які прямо не заборонені законодавством України. Дана система характеризується зв'язністю і зростаючою складністю, і включає поточний і підсумковий види контролю. Цілі та зміст різних видів контролю мають відповідати цілям, завданням та змісту навчання. Порядок нарахування балів і виставлення оцінок під час виконання студентами контрольних завдань зумовлюється обраним видом контролю і повинен бути зручним і практичним.

Результати контролю виступають показниками успішності студентів, які можна співвідносити з очікуваними навчальними досягненнями в оволодінні дисципліни «Ринок фінансових послуг». *Поточний контроль* реалізується на практичних заняттях шляхом усного опитування, перевірки конспектів, виконанням тестів і контрольних робіт, різновидів самостійної роботи, зокрема написання рефератів, творчих завдань тощо. Завдання для проведення поточного контролю розробляються викладачами з урахуванням особливостей навчання дисципліни на відповідному курсі. *Підсумковий контроль* проводиться у формі іспиту/заліку, який складається письмово. Метою підсумкового контролю, що проводиться наприкінці відповідного семестру, є визначення рівня володіння студентами дисципліни «Ринок фінансових послуг» відповідно до рейтингової

системи оцінювання знань, яка додається до робочої програми навчальної дисципліни. Залік проводиться у формі відповідей комбінованого тесту, який включає наступні різновиди роботи – теоретичні визначення та розрахункові завдання. Іспит проводиться у формі відповідей на питання екзаменаційного білету за вивченими темами та включає три теоретичних питання, задачі і тести. Обидві частини застосовуються з метою перевірки сформованості конкретних навичок і вмінь надання фінансових послуг.

VI. Програма навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг»
Тематичний план дисципліни «Ринок фінансових послуг»

Таблиця 2.

Структура навчальної дисципліни

№	Курс: У Семестр-10: Обсяг в кредитах ЄКТС/Всього годин у семестрі: 150 Назва теми	Кількість годин, з них:						Примітка
		лекції (Л)	семінар. зан. (СЗ)	практ., лаб. зан. (ПЗ, ЛЗ)	інд.-конс. роб. (ІКР)	сам. роб. студ. (СРС)	форма контролю	
	<i>Змістовий модуль 1. Методологічні засади надання фінансових послуг</i>							
1	Вступ. Предмет і завдання курсу «Ринок фінансових послуг», його місце в системі економічної підготовки національних кадрів. Зв'язок курсу з іншими економічними дисциплінами	1,0	-		1,0	1,0	У	
2	Фінансові посередники і фінансові послуги на фінансових ринках	1,0	2,0		2,0	2,0	У	
3	Фінансові інструменти які використовуються для надання послуг, їх застосування і оцінка ефективності	2,0	2,0		4,0	3,0	У	
4	Основи процентних ставок і роль на ринку фінансових послуг	2,0	-		3,0	2,0	СР	
5	Ризики фінансових послуг і механізми їх зменшення	1,0	-		4,0	3,0	СР	
	<i>Змістовий модуль 2. Механізми і способи надання фінансових послуг на різних ринках</i>						КР	
6.	Фінансові послуги сучасних банківських установ	1,0	2,0		2,0	4,0	ПК	
7	Кредитні послуги банків	2,0			3,0	4,0	СР	
8	Послуги валютного ринку	2,0	2,0		3,0	4,0	СР	
9	Фінансові послуги міжнародних фінансових ринків	2,0			3,0	3,0	СР	
10	Послуги з фінансуванням зовнішньої торгівлі	2,0	2,0		3,0	3,0	У	
11	Страхові послуги і ринок страхових послуг.	1,0			3,0	3,0	СР	
12	Послуги недержавних пенсійних фондів	2,0	2,0		1,0	5,0		
13	Ринок інвестиційних послуг	2,0			3,0	5,0	СРПК	
14	Ринок лізингових послуг	2,0			3,0	4,0	ПКУ	
15	Інформаційне забезпечення ринку фінансових послуг	2,0	1,0		6,0	4,0	ПКУ	
16	Критичні події на ринках фінансових послуг і їх прогнозування	1,0	1,0		6,0	6,0	ПК У	
	Всього:	26	14		54	56	КСР	

Форми контролю: усне опитування – У; курсові роботи – КСР; перевірка конспектів – ПК; перевірка завдань для самостійної роботи – СР; тестування – Т; колоквиум – К; інші

6.1. Змістові модулі і плани лекцій

Зміст дисципліни за змістовими модулями

Змістовий модуль 1. Методологічні засади надання фінансових послуг – розкриває основні фінансові концепції, які використовуються для забезпечення ринків фінансових послуг, визначає основні інструменти і способи надання фінансових послуг, учасників ринків і їх характеристики, ризики фінансових послуг і їх управління. Вивчаючи теми даного модулю студенти повинні також засвоїти, що не одна закрита фінансова система країни в сучасних умовах не може бути ефективною. Тому вони повинні ознайомитися, як і ким здійснюються фінансові операції як на національних фінансових ринках, так і на міжнародних ринках.

Приступаючи до вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг» студенти повинні засвоїти основні терміни і поняття – «фінансова послуга», «фінансові посередники», «ринки фінансових послуг», «ринок банківських послуг», «ринок інвестиційних послуг», «ринок страхових послуг» та ін., «фінансові інструменти і активи» та ін. З ними студенти ознайомляться вивчаючи тему 1.

Основними учасниками фінансових операцій на фінансових ринках фінансової системи країни – є держава, юридичні і фізичні особи (індивіди). Юридичні особи по-перше, різноманітні фінансові інститути, які здійснюють різноманітні операції на фінансових ринках. Які це фінансові інститути студенти дізнаються вивчаючи тему 2.

Для надання фінансових послуг застосовуються різноманітні фінансові інструменти, методи і способи із застосуванням сучасних телекомунікаційних мереж. Які інструменти і як використовуються для надання фінансових послуг студенти вивчать в 3 темі.

Будь-яка фінансова система базується на науковій базі і має теоретичне і метрологічне обґрунтування, яке потім перевіряється на практиці. Тому необхідно знати що таке майбутня вартість і поточна вартість грошей і як вони розраховуються, що впливає на вартість грошей, що таке їх ліквідність і як вона забезпечується, що таке фінансові, ділові і інші ризики і як вони впливають на ефективність функціонування основних сегментів фінансової системи. Це студенти визнають, вивчаючи тему 4.

Будь-які операції з надання фінансових послуг пов'язані з різноманітними ризиками. Вивчаючи тему 5 студенти ознайомляться з видами ризиків фінансових ринків і методами і інструментами їх зменшення – хеджуванням і страхуванням.

Змістовий модуль 2. Механізми і способи надання фінансових послуг на різних ринках— передбачає оволодіння методологією організації і здійснення фінансових послуг на різних ринках. Вивчаючи теми даного модулю студенти повинні вивчити основні

поняття про ринки фінансових послуг і основні підходи до їх класифікації з різних точок зору (грошовий ринок, ринок капіталів; кредитний ринок, фондовий ринок, валютний ринок та ін.). Банки є найбільше старіші фінансові інститути які забезпечують потреби як економіки країни в цілому, так і окремих індивідів шляхом надання кредитів і інших послуг. Які види послуг і як надають банки, студенти визнають, вивчаючи теми 6 і 7. Будь-яка сучасна економіка країни не може функціонувати ефективно без зв'язків з іншими країнами шляхом продажу і купівлі різноманітних товарів і послуг, а також іноземних інвестицій. Функцію передачі купівельної спроможності від країни до країни, функцію ліквідності країни і інші функції виконують валютні ринки. З теоретичними і практичними засадами функціонування валютного ринку і надання послуг на ньому студенти ознайомляться вивчаючи тему 8. На сьогодні в світі сформувалася система світових фінансових ринків, яка забезпечує потреби в фінансових ресурсах урядів, великих банків, транснаціональних корпорацій та ін. На даних ринках щоденно здійснюються фінансові операції і операції з обслуговування зовнішньоекономічних угод на трлн. доларів. Про структуру світових фінансових ринків, їх основних учасників, і фінансові інструменти, які на них використовуються, студенти отримають знання, вивчаючи теми 9 і 10. Будь-яка фінансова операція пов'язана з фінансовими ризиками. Розвиненість ринків фінансових послуг визначається розвиненістю ринків страхових послуг. Які види страхових посередників і послуг вони надають студенти визнають вивчаючи тему 11. На сьогодні, поруч з банківською системою, механізмом накопичення і перерозподілу фінансових ресурсів в великих масштабах є фондовий ринок, складовими якого є ринки акцій і облігацій, а також інших фінансових інструментів. Як функціонує фондовий ринок, його функції, і які послуги надає даний ринок, студенти дізнаються вивчаючи тему 12.

На сьогодні лізинг в світі є одним із популярних видів залучення інвестицій. Як здійснюються операції з лізингу і обґрунтування лізингових угод студенти дізнаються вивчаючи тему 13. Для успіху операцій на фінансових ринків необхідно мати джерела надійної поточної і прогнозованої інформації. Для отримання такої інформації використовується різноманітні методи аналізу стану фінансових ринків. Основними методами такого аналізу є фундаментальний (фінансовий) і технічний аналізи. З теоретичними і практичними засадами даних видів аналізу студенти ознайомляться, вивчаючи тему 14. Вивчаючи тему 15 студенти повинні розібратися з видами фінансових криз та основними їх чинниками. На сьогодні в умовах світової фінансової кризи, яка суттєво вплинула на економіку України та її фінансову систему необхідно вміти

аналізувати ті події, які відбуваються на фінансових ринках з метою попередження їх негативного впливу як на макро-, так і на мікро- рівнях.

Плани лекцій

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади надання фінансових послуг

Лекція 1.

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу «Ринок фінансових послуг», його місце в системі економічної підготовки національних кадрів. Зв'язок курсу з іншими економічними дисциплінами.

Структура курсу. Види аудиторної, практичної та самостійної роботи студентів. Форми перевірки знань студентів. Література для самостійної роботи.

Сутність. Поняття: «фінансова послуга», «ринок фінансових послуг». Поняття «фінансовий актив». Поняття «фінансова установа». Класифікація фінансових послуг і їх регулювання в Україні. Класифікація ринків фінансових послуг. Законодавче забезпечення ринків фінансових послуг в Україні.

Джерела інформації: 1-70

Тема 2. Фінансові посередники і фінансові послуги на фінансових ринках

Фінансове посередництво на фінансових ринках. Види фінансових посередників: депозитні інститути; договірні-ощадні інститути; інвестиційні інститути; біржі; інші посередники. Види фінансових послуг. Види і механізм функціонування фінансових ринків. Фінансові інструменти що використовуються для надання фінансових послуг. Фінансові послуги на валютному ринку. Фінансові послуги на ринку банківських кредитів. Фінансові послуги на фондового ринку. Фінансові послуги міжнародних фінансових ринків. Винагорода фінансових посередників: поняття, визначення, розрахунок.

Джерела інформації: 2 – 4, 7-9, 11,18,19, 36- 38, 46,56, 58 конспект

Лекція 2

Тема 3. Фінансові інструменти які використовуються для надання послуг, їх застосування і оцінка ефективності

Фінансові активи. Матеріальні і нематеріальні активи. Основні поширені фінансові інструменти. Класифікація фінансових інструментів: інструменти грошового ринку і ринку капіталу, основні відмінності і характеристики.

Інструменти грошового ринку: обігові сертифікати банківських депозитів, комерційні папери (казначейські векселі, короткострокові казначейські векселі і облігації, цінні папери урядових агентств, депозитні сертифікати, євродоларові депозитні

сертифікати та ін.), банківські акцепти, угоди про зворотній викуп, короткострокові комерційні зобов'язання, короткострокові муніципальні облігації, урядові резервні фонди, валюта (іноземна і власна),

Інструменти ринку капіталу: акції, заставні, облігації корпорацій, цінні папери уряду, цінні папери урядових установ, споживчі та банківські комерційні позички.

Похідні фінансові інструменти: поняття «дериватив» (похідний цінний папір); ф'ючерси, опціони «права», варанти, опціони «пут» і «кол», форварди: поняття, використання.

Європапери: поняття, використання.

Чеки, поняття і використання. Іменний, ордерний чек і чек на пред'явника. Кросова і розрахункові чеки. Чековий «аваль», поняття, застосування. Порядок виписки чеку.

Векселі, поняття і використання. Простий і перевідний вексель. Казначейський і приватний вексель. Банківський вексель. Акцепт векселя. Реквізити векселя. Кредитні банківські операції з векселями. Комісійні банківські операції з векселями. Облік (дисконт) векселів. Розрахунок суми дисконту. Інкасація векселів. Доміціляція векселів. Вексельне поручительство (аваль).

Поняття «акредитив» і його застосування. Документарний акредитив і його застосування. Відзивний і без відзивний акредитив. Підтверджений і не підтверджений акредитив. Перевідний і револьверний акредитив. Обмежений і відкритий акредитив. Повідомлення про відкриття акредитиву. Перевірка акредитиву. Міжнародні уніфіковані правила і звичаї для документарних акредитивів. Документи, які супроводжують акредитив.

Документарне інкасо, поняття і застосування. Види інкасо і використання. Інструкції щодо видачі документів при інкасо.

Пластикові картки і їх використання. Кредитні картки. Пластикові картки і їх використання. Дебетові картки. Індивідуальні і корпоративні картки. Учасники розрахунків за картками.

Джерела інформації: 2, 4,11- 13,15, 19,25-27, 31, 32, 34, 35, 37, 41, 42, 45-47, 49, 50,51, 55-58, 59, 64-67, конспект

Лекція 3

Тема 4. Основи процентних ставок і їх роль на ринку фінансових послуг

Поняття «процентна ставка». Вимірювання процентних ставок. Поняття поточної вартості. Доход на момент погашення. Інші вимірники процентних ставок. Поточний доход. Доход на дисконтній основі. Курси облігацій і процентні ставки.

Відмінність між процентними ставками і віддачею на вкладення. Реальні та номінальні процентні ставки і їх визначення.

Поведінка процентних ставок. Система позичкових коштів, пропозиція і попит на ринку облігацій. Криві попиту і пропозиції. Ринкова рівновага. Аналіз попиту і пропозиції. Зміни рівноважних процентних ставок. ліквідності: пропозиція і попит на ринку грошей. Зміни у рівноважних процентних ставках. Переміщення кривої попиту на гроші. Переміщення кривої пропозиції грошей. Зміни у рівноважній процентній ставці. Прогнозування процентних ставок.

Ризикова та строкова структура процентних ставок. Ризикова структура процентних ставок. Ризик невиконання зобов'язань. Ліквідність. Строкова структура процентних ставок.

Джерела інформації: 2, 3, 36-38,41,43-45, 48, 49, 54-55, конспект

Лекція 4

Тема 5. Ризики фінансових послуг і механізми їх зменшення

Поняття «ризик». Види ризиків ринків фінансових послуг. Класифікація ризиків. Фінансові ризики: валютний ризик, ризик процентної ставки, ризик ліквідності, ризик рефінансування. Інфляційні ризики. Діловий ризик. Систематичний і несистематичний ризик. Диверсифікований і недиверсифікований ризик.

Визначення ризиків і їх вимірювання. Врахування ризиків при виборі інструментів фінансових послуг.

Вимірювання ризиків. Метод середньоквадратичних відхилень, методи оцінки ризиків цінних паперів. Методи управління ризиками фінансових послуг.

Джерела інформації: 7, 20-24, 28-30, 36-43, 45, 51-54, 59, 60, 66, 68, конспект

Змістовий модуль 2. Механізми і способи надання фінансових послуг на різних ринках

Лекція 5

Тема 6. Фінансові послуги сучасних банківських установ

Ринок банківських послуг. Основні функції сучасних банків: кредитна функція; трастова функція; страхова функція; брокерська функція; функція банківського інвестора (або функція андерайтера); функція управління потоками готівки; функція збереження; функція платежів і розрахунків; функція інвестиційного планування.

Банківські послуги в історичній ретроспективі. Валютний обмін. Облік комерційних векселів і надання кредитів підприємствам. Збереження цінностей. Підтримка кредитами діяльності уряду. Депозити до запитання (чекові рахунки). Трастові послуги.

Послуги, які надаються сучасними банками. Надання споживчого кредиту. Фінансове консультування. Управління потоками готівки. Лізинг обладнання. Пропозиція ризикового капіталу. Продаж страхових послуг. Продаж пенсійних планів. Пропозиція брокерських послуг по операціям з цінними паперами.

Факторинг: поняття, моделі здійснення. Види банківських факторингових послуг. Основні ознаки визнання послуги факторингом. Компанії, які не підлягають факторингу. Визначення ефективності факторингових операцій.

Форфейтинг: поняття, модель здійснення операції. Основні критерії, за якими характеризується дана послуга. Форфейтингові векселі і їх використання. Інформація, яка потрібна форфейтеру для надання послуги.

Основні тенденції в сфері банківських послуг в світі. Зростання числа послуг. Зростання конкуренції. Дерегулювання. Зростання вартості фінансування. Вплив технологічної революції. Консолідація і географічна експансія. Глобалізація банківської справи. Підвищення ризику банкрутства і зменшення тиску систем державного страхування депозитів.

Нові послуги в банківській справі США, Західної Європи, Японії. Причини появи нових послуг в банківській справі. Міжнародні норми регулювання капіталу і пошук нових джерел доходу від банківських послуг. Поняття «фінансовий універмаг». Вигоди диверсифікації. Вплив розмірів банків. Холдінгові компанії з одним банком. Основні небанківські установи, які можуть надавати фінансові послуги: іпотечні компанії, факторингові компанії, трастові компанії, компанії по обробці даних, страхові компанії, брокерські компанії з торгівлі цінними паперами, консультаційні фірми з фінансових питань, фірми, які розповсюджують цінні папери, фінансові компанії, компанії по кредитним карткам, лізингові компанії, страхові агентства, компанії по операціям з нерухомістю. Мультибанкові компанії. Переваги і недоліки банківських холдінгових компаній.

Трастові послуги. Трастові послуги приватним особам. Трастові послуги компаніям. Формування загальних трастових фондів і управління ними. Трастові послуги юридичним особам. Трастові послуги фізичним особам.

Послуги торговельних банків. Послуги по управлінню грошовою готівкою. Види послуг по управлінню грошовою готівкою. Нові технології в сфері управління грошовою готівкою.

Дисконтні брокерські послуги. Страхові послуги. Послуги за операціями з нерухомістю. Банківські операції з нерухомістю. Пряме інвестування акціонерного капіталу в нерухомість. Брокерська діяльність за операціями з нерухомістю. Надання прав участі у взаємних фондах. Фінансові послуги.

Основні напрямки розвитку нових банківських послуг. Зміна ринкових умов. Прогрес техніки і технологій. Ухилення від регулятивних приписів. Використання пластикових карток при банківських розрахунках. Міжнародна банківська базельська угода «Базель – 2».

Ринок банківських послуг в Україні. Основні послуги які надаються українськими банками. Кредитні послуги. Кредитування підприємницької діяльності. Види кредитів: короткострокові та довгострокові кредити і умови їх надання. Споживче кредитування. Фінансування зовнішньої торгівлі. Ощадні послуги. Відсоткові ставки і основні фактори які впливають на них. Платіжно-розрахункові операції. Емісія і використання чеків, карток і інших фінансових інструментів в розрахунках. Законодавство, що регулює надання банківських послуг в Україні.

Джерела інформації: 1, 3, 5, 6,10, 12- 15, 19,20, 21, 23, 24, 29-35,38, 44, 48, 49, 51, 53, 58, 68, конспект

Лекція 6

Тема 7. Кредитні послуги банків

Види банківських кредитів (позик). Основні правила кредитування. Кредитна політика. Етапи процесу кредитування. Кредитний аналіз. Характеристики позичальника (кредитоспроможність): характер позичальника, здібність позичати (залучати) кошти, потоки грошових коштів, забезпечення, умови, контроль. Джерела інформації про позичальника.

Кредити підприємницьким структурам. Короткострокові кредити. Кредити на поповнення товарно-матеріальних запасів. Кредити для поповнення оборотного капіталу. Кредити ділерам по цінним паперам. Кредити роздрібним торговцям. Кредити під забезпечення активами. Довгострокові кредити. Строкові кредити. Револьверне кредитування. Довгострокове кредитування реальних проєктів. Кредити для придбання інших компаній. Кредитні лінії міжнародних фінансових установ. Кредитний аналіз заявок компаній. Банківський контроль за витратами позичальника. Встановлення відсоткової кредитної ставки.

Споживче кредитування. Види кредитів, які надаються окремим особам. Кредити під заставу житлових приміщень. Кредити в розстрочку. Кредити, які гасяться

одноразово. Кредити за кредитними картками. Характеристика споживчих кредитів. Оцінка заявки на отримання споживчого кредиту. Бальна система оцінки заявок на споживчі кредити (кредитний скоринг). Відсоткові ставки і інші умов споживчих кредитів. Прості проценти. Метод дисконтної ставки.

Іпотечне кредитування (під заставу нерухомості). Іпотечні банки і їх функції. Різниця між кредитами під заставу нерухомості і іншими кредитами. Іпотечні боргові зобов'язання. Критерії оцінки заявок на отримання іпотечного кредиту. Відсоткові ставки за кредитами під заставу житлових приміщень. Програма управління грошовими коштами клієнта.

Кредитні лінії для розвитку бізнесу в країнах Східної Європи: СБР, ЄБРР, урядів Німеччини, США, Японії та інших країн, фондів Рокфелера, Сороса та ін. Основні вимоги до позичальника. Кредитний аналіз позичальника. **Мікрокредитування бізнесу в Україні.** Проблема розвитку підприємництва в Україні. Принципи та умови мікрокредитування. Програма мікрокредитування в Україні. Методика кредитування, кредитний цикл. Основні умови мікрокредитування. Види кредитів: мікро кредити, малі кредити, ломбардні кредити. Кредитний цикл. Загальна схема кредитного циклу. Аналіз фінансового стану позичальника. Особливості оцінки кредитоспроможності мікро та малих позичальників. Кредитний аналіз позичальника. Критерії оцінки кредитоспроможності позичальника. Прогнозування подальшого розвитку клієнта. Кредитний рейтинг. Класифікація кредитного портфелю. Аналіз соціального стану позичальника. Аналіз пропонованого забезпечення за кредитом.

Джерела інформації: 1, 3, 5, 6,10, 12- 15, 19,20, 21, 23, 24, 29-35,38, 44, 48, 49, 51, 53, 58, 68, конспект

Лекція 7

Тема 8. Послуги валютного ринку

Послуги валютного ринку: поняття, функції, види. Обмінний курс валют. Види обмінних курсів. Валютні послуги банківських установ: грошові перекази, хеджування, спекуляція, кліринг, кредит, обмін валют. Послуги валютних брокерів, ділерів і бірж.

Послуги на міжнародному валютному ринку. Валютний ділінг: поняття, види операцій. **Депозитні операції.** Визначення депозитної операції. Строковість депозитів. Процентні ставки і формула простого проценту. Довідкові LIBOR, FIBOR, МІБОР. Грошова позиція і процентний арбітраж. Міжбанківські і клієнтські депозити. Поточні конверсійні і форвардні операції. Визначення конверсійної операції. Операції типу «спот». Валютний курс і котирування. Сторони Bid і Offer і розмір маржі в котируванні валютних курсів.

Відкрита валютна позиція і її оцінка. Арбітражні і клієнтські конверсійні операції. Крос-курси. Форвардні операції. Форвардні строки. Використання форвардного курсу. Форвардне ціноутворення. Форвардні курси. Валютні свопи. Котирування своп. Використання угод своп. Банки маркетмейкери та дрібні банки. Брокерська фірма і роль валютних брокерів. Стратегія валютного ділера. Ділінговий зал і його структура. Обладнання. Міжнародне інформаційне агентство Рейтер (REUTERS). Інформаційна система Доу-Джонс Телерейт (Dow Jones Tel rate). Інформаційна система ТЕНФОР (TENFOR). Техніка укладення конверсійних угод. Платіжні інструкції. Техніка укладання депозитних угод. Пролонгація депозитів. Техніка укладання форвардних угод. Оформлення угод і розрахунки по валютним операціям.

Джерела інформації: 3, 10, 28-30, 38, 40, 42, 43, 48, 49, 59, 60, 66, конспект

Лекція 8

Тема 9. Фінансові послуги міжнародних фінансових ринків

Фінансові послуги міжнародних фінансових ринків. Євровалютні інструменти і міжбанківський ринок. Єврооблігації. Організація випуску єврооблігацій. Послуги андеррайтингу по розміщенню єврооблігацій. Витрати розміщення. Комісійні послуги і їх вартість. Міжнародні кредитні послуги: «класичні» кредитні послуги; нові кредитні послуги (багатокомпонентні кредитні програми; кредитні програми підтримки емісії євро нот). Ринок євро кредитів і євровалют. Види євро кредитів. Вартість євро кредитів.

Ризики операцій на міжнародних фінансових ринках і послуги по їх хеджуванню. Внутрішні і зовнішні способи хеджування.

Джерела інформації: 1,2,10, 15, 24-26, 28, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 40, 42, 43, 47, 49, 51, 53, 60, 61, конспект

Лекція 9

Тема 10. Послуги по фінансуванню зовнішньої торгівлі

Традиційні методи фінансування зовнішньої торгівлі: акредитив. Процес фінансування. Види акредитивів. Імпортний акредитив. Акредитив за експортом. Сучасні технології і товарні акредитиви. Інші методи фінансування зовнішньої торгівлі. Оплата наперед. Відкритий рахунок. Консигнація. Документарний переказний вексель для інкасування.

Факторинг. Поняття «факторинг». Світовий досвід в сфері надання факторингових послуг. Види факторингу. Варіанти і умови факторингового обслуговування. Досвід

надання послуг факторингу в Україні. Управління факторинговими операціями. Визначення вартості факторингу.

Форфейтинг. Зустрічна торгівля. Міжнародний лізинг.

Джерела інформації: 1,2,10, 15, 24-26, 28, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 40, 42, 43, 47, 49, 51, 53, 60, 61, конспект

Лекція 10

Тема 11. Страхові компанії і ринок страхових послуг.

Послуги в сфері страхування. Основні характеристики страхового бізнесу. Страхові поліси і премії. Надлишок та резерв. Визначення прибутку. Урядові гарантії. Правила, які впливають на прийняття інвестиційних рішень. Принципи страхового менеджменту.

Види акціонерних компаній. Основні вимоги до статутного фонду страхових компаній. Індивідуальні страхувальники: страхові агенти, сюрвейєри, диспашери.

Компанії страхування життя. Природа і зміст зобов'язань. Ризики страхування: ризик володіння полісом строкового страхування; ризик володіння полісом страхування на все життя; ризик володіння універсальним полісом страхування життя; ризик володіння полісом накопичувального страхування з плаваючою ставкою; ризик, пов'язаний із страхування ренти; ризик, пов'язаний з гарантованим інвестиційним контрактом. Контракти депозитного типу і з плаваючою ставкою. Інвестиційний контракт з участю в прибутку. Перестраховання.

Послуги по страхуванню нерухомості. Послуги по страхуванню підприємницьких та інших ризиків. Основні правила інвестування страхових ресурсів. Управління економічним надлишком страхових компаній. Компанії загального страхування. Природа зобов'язань, які пов'язані із страхуванням.

Тема 12. Послуги недержавних пенсійних фондів.

Види пенсійного забезпечення та його характеристики. Недержавне пенсійне забезпечення та його схеми. Види недержавних пенсійних фондів та їх характеристики. Управління активами недержавних пенсійних фондів. Послуги учасників недержавних пенсійних фондів. Регулювання недержавного пенсійного забезпечення в Україні.

Джерела інформації: 7, 8, 22, 23, 53, конспект

Лекція 11

Тема 13. Ринок інвестиційних послуг

Інститути ринку цінних паперів. Емітенти. Інвестиційні банки і емісія звичайних акцій. Брокери та дилери з операцій з цінними паперами. Організовані біржі. Фондова

біржа: поняття, організація, механізм функціонування. Біржі ф'ючерсів і опціонів.

Фінансові посередники на інвестиційних ринках. Торговці цінними паперами. Інвестиційні компанії і фонди. Основні типи інвестиційних фондів. Взаємні фонди. Інститути спільного інвестування: пайові і корпоративні пайові фонди. Відкриті, закриті і інтервальні фонди. Хедж - фонди: поняття, типи управління капіталом, особливі моменти діяльності.

Центральний депозитарій: поняття, функції, призначення. Реєстратори. Зберігачі. Саморегулюючі організації. Консалтингові компанії.

Інформаційне забезпечення ринку інвестиційних послуг.

Портфельне управління і портфельні управляючі.

Технічний аналіз і послуги по прогнозуванню фондового і інших фінансових ринків.

Джерела інформації: 4-6, 8, 9, 11, 13, 19, 21, 25-27, 37, 41, 45, 46, 49, 50, 54-57, 59, 66, конспек

Лекція 12

Тема 14. Ринок лізингових послуг

Поняття «лізинг». Світовий і європейський досвід лізингових операцій. Основний зміст лізингових операцій. Відмінності лізингу від оренди, кредиту і інших угод. Фінансовий лізинг; внутрішній, міжнародний і транзитний лізинг; прямий, непрямий і зворотній лізинг, «леведж - лізинг»; чистий лізинг. Обґрунтування лізингової угоди. Купівля або кредит. Лізинг або купівля. Лізинг на невизначений строк. Ставки дисконтування грошових потоків. Лізинг (оренда) землі. Розрахунок і аналіз лізингового проекту. Лізингові платежі. Специфіка обліку лізингового майна. Регулювання лізингових операцій в Україні. Основні тенденції і проблеми лізингу в Україні

Джерела інформації: 1, 2, 3, 7, 8, 41, 45, 55, конспект

Лекція 13

Тема 15. Інформаційне забезпечення ринку фінансових послуг

Економічна інформація: грошова політика, фіскальна політика, основні макроекономічні показники. Інформація про фінансові ринки: фондова біржа, ринок облігацій, ринок опціонів, ринок ф'ючерсів, інші ринки. Облікова інформація: фінансові і бухгалтерські звіти. Статичний аналіз фінансових коефіцієнтів: типи фінансових коефіцієнтів. Зв'язок між економічною, фінансовою і обліковою інформацією. Рейтингові агентства. Якісні характеристики фінансових інструментів.

Фундаментальний аналіз ринку фінансових послуг. Макропоказники і їх використання для аналізу. Статистичні методи і теорія імовірності. Методи аналізу фондового ринку, прогнозування курсових вартостей і доходності цінних паперів. Методи аналізу валютного ринку.

Технічний аналіз ринку фінансових послуг. Основні концепції, які лежать в основі аналізу. Основні інструменти аналізу: прогнозні графіки, діаграми, осцилятори, японські свічки, числа Фіббоначчі.

Джерела інформації: 1-35, 58, 68,69, конспект

Тема 16 Критичні події на ринках фінансових послуг і їх прогнозування

Поняття фінансових криз та крахів і необхідність їх прогнозування. Критичні події в складних системах. Чи є можливість їх прогнозування?

Фундамент фінансових ринків. Базові відомості. Гіпотеза ефективного ринку і теорія випадкових блукань.

Фінансові крахи – як «викиди». Моделювання фінансових бульок і ринкових крахів. Стратегії створення моделей в фінансах. Модель, яка управляється ризиком. Модель, яка управляється ціною. Модель, яка управляється ризиком, проти моделі, яка управляється ціною.

Бульки, кризи і крахи на ринках, які розвиваються. Спекулятивні бульки, на ринках, які розвиваються. Корекції ринків: економічний вплив і синхронізація колапсу бульки. Передумови для пом'ягшення кризи.

Прогнозування бульок, крахів і анти бульок.

Джерела інформації: 39, 42, 43,53, 61, конспект

6.2. Плани семінарських (практичних, лабораторних) занять

Тема 2. Семінарське заняття на тему - «Фінансові посередники - їх види, функції і характеристики» - 1 год.

План семінарських занять:

1. Державні фінансові інституції і їх функції.
2. Банки: поняття, види, функції. Банківська система. Види банківських систем.
3. Страхові компанії і їх функції.
4. Інвестиційні компанії і їх функції.
5. Біржі і їх функції.

Джерела інформації: 3, 5-9, 12, 14, 18, 27-37, 39, 43, 45, 47, конспект

Тема 3. Семінарське заняття на тему: «Фінансові інструменти, їх характеристики і застосування» – 1 год.

План семінарських занять:

1. Фінансові активи: поняття, види, застосування, відмінності.
2. Фінансові інструменти ринку грошей і ринку капіталів (чеки, векселі, депозитні сертифікати, платіжні картки, акції, облігації, заставні)
3. Фінансові інструменти обслуговування зовнішньоекономічних угод (акредитиви, інкасо, форфейтинг)
4. Похідні фінансові інструменти – ф'ючерси, опціони, свопи, форварди.
5. Інструменти світового фінансового ринку

Джерела інформації: 4, 13, 15, 19 – 23, 25-36, 38, 39, 42, 43, 45, 45-48, 51, конспект

Тема 3. Практичні заняття за темою – 1 год.

Вирішення фінансових задач.

Джерела інформації: 4, 13, 15, 19 – 23, 25-36, 38, 39, 42, 43, 45, 45-48, 51, конспект

Тема 4. Практичне заняття за темою - 2,0 год.

Вирішення задачок по визначенню майбутньої і поточної вартості грошей, врахування впливу інфляції, визначенню ставки проценту.

Рекомендовані інформаційні джерела: 2, 3, 13, 28-31, 34, 38, 41-43, 48, 54, конспект

Тема 5. Семінарське заняття на тему «Ризики фінансових послуг і інструменти їх зменшення» – 1,0 год.

План семінарських занять:

1. Фінансові ризики.
2. Ділові ризики.
3. Вимірювання ризиків.
4. Управління ризиками.
5. Хеджування ризиків.
6. Страхування ризиків.

Джерела інформації: 7, 27-32, 34, 38, 40 – 48, 54, 57, конспект

Модуль 2. Механізми і способи надання фінансових послуг на різних ринках їх функціонування.

Тема 6. Семінарські заняття на тему «Фінансові послуги банківських установ» – 1,0 год.

План семінарських занять:

1. Традиційні банківські послуги
2. Нові послуги банківських установ.
3. Інструменти надання послуг банками.
4. Регулювання ринку банківських послуг в Україні.

Джерела інформації: 3, 8, 10, 12-14, 18, 29, 30, 31, 20, 27, 29, 30, 31, 33, 34, 36-38, 44, 45, 48, конспект

Тема 8. Семінарські заняття на тему «Послуги валютного ринку» – 1,0 год.

План семінарських занять:

1. Кредитні послуги.
2. Платіжно-розрахункові послуги.
3. Кліринг.
4. Послуги з хеджування.
5. Інструменти надання послуг.
6. Кореспондентські відносини і послуги.
7. Регулювання валютного ринку в Україні.

Джерела інформації: 3, 8, 21, 29, 30 -32, 36 – 38, 47, 48, 54, конспект

Тема 9. Практичне заняття за темою 9 «Фінансові послуги міжнародних фінансових ринків» – 1,0 год.

Вирішення ситуаційних задачок

Джерела інформації: 3, 8, 21, 29, 30 -32, 36-38, 47, 48, 54, конспект

Тема 10. Семінарське заняття на тему «Послуги з фінансування зовнішньої торгівлі» – 1,0 год.

План семінарських занять:

1. Види зовнішньоекономічних угод.
2. Застосування акредитиву і інкасо.
3. Форфейтинг.
4. Факторинг.
5. Міжнародний лізинг.
6. Уніфіковані міжнародні правила і звичаї.

Джерела інформації: 3, 8, 15, 19— 22, 25-26, 29 - 32, 47, 48, 54, конспект

Тема 12. Практичне заняття на тему «Ринок інвестиційних послуг» – 2,0 год.

Вирішення ситуаційних задачок

Джерела інформації: 4-6, 8, 9, 11, 13, 28, 29, 34, 35, 38, 42-46, 48, 50-53, 55,

конспект

Тема 15. Семінарське заняття на тему «Інформаційне забезпечення ринків фінансових послуг» -- 1,0 год.

План семінарського заняття

1. Внутрішня інформація для забезпечення ефективності фінансових послуг
2. Зовнішня інформація для забезпечення ефективності фінансових послуг.
3. Фундаментальний аналіз фінансових ринків.
4. Технічний аналіз фінансових ринків.

Джерела інформації: 1-26, 29, 32, 39, 41, 50, 51, 54, 57, 59, конспект

Тема 16. Семінарське заняття на тему «Критичні події в фінансових системах, фінансові кризи і їх вплив на функціонування фінансових ринків» -- 1,0 год.

План семінарського заняття

1. Поняття фінансової кризи, види та характеристики.
2. Чинники, які спричиняють фінансові кризи.
3. Фундамент функціонування фінансових ринків та ринків фінансових послуг.
4. Методи прогнозування нестійкості фінансових систем.
5. Фінансові крахи та їх наслідки.

Джерела інформації: 29, 32, 41, 49-51, 54, 60, конспект.

6.3. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Для забезпечення засвоєння дисципліни «Ринок фінансових послуг», окрім аудиторної роботи, передбачена самостійна робота студентів з літературними джерелами за темами дисципліни. Засвоєнню допоможе наступний підхід.

По-перше, студенти повинні уважно розглянути питання для самоперевірки, проробити відповідні літературні джерела і після цього дати на питання відповіді.

По-друге, передбачено виконання курсової (контрольної) роботи. Питання для самоперевірки до кожної теми наведені нижче. Теми контрольних (курсівих) робіт виконуються у відповідності із встановленими вимогами. Студенти вибирають на свій розсуд будь-яку тему, проробляють відповідні джерела і проводять теоретичні і практичні дослідження.

Тема 1. Питання для самоперевірки:

1. Що є предметом дисципліни «Ринок фінансових послуг»?

2. З якими дисциплінами і які зв'язки спостерігаються при вивченні дисципліни «Ринок фінансових послуг»?

3. Які закони України регулюють ринки фінансових послуг?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

Джерела інформації: 1-70

Тема 2. Питання для самоперевірки:

1. Кого можна назвати фінансовим посередником?
2. Яку роль і функції виконують фінансові посередники на ринках фінансових послуг?
3. Які види фінансового посередництва розрізняють за участю в операціях фінансових посередників?
4. Який зиск отримують клієнти від фінансового посередництва?
5. За якими знаками класифікуються фінансові посередники?
6. Що таке депозитні інститути? Які фінансові послуги надають дані депозитні фінансові посередники?
7. Що таке договірні ощадні фінансові інститути? Які фінансові послуги надають дані фінансові посередники?
8. Що таке інвестиційні інститути? Які функції вони виконують? Хто до них відноситься?
9. Що є «інститут спільного інвестування» (ІСІ)? Які види ІСІ в Україні і які види фінансових послуг вони надають?
10. Що таке «пайовий інвестиційний фонд»? Дати характеристики.
11. Що таке «корпоративний інвестиційний фонд»? Дати характеристики.
12. Що таке фондова, валютна, ф'ючерсна біржа? Які послуги надають дані установи?
13. Які цілі і функції страхового ринку в фінансовій системі?
14. Які вили посередників здійснюють свою діяльність на страховому ринку?
15. Які види послуг надають страхові компанії?
16. Чому так важливі страхові послуги на фінансових ринках?
17. Який механізм регулювання страхових послуг в Україні?
18. Що таке хедж-фонди? Які особливості їх діяльності?
19. Що таке взаємні фонди? Які особливості їх діяльності?
20. Що таке інститути спільного інвестування? Які функції вони виконують?
21. Як здійснюється регулювання діяльності фінансових посередників в Україні?

22. Які види пенсійного забезпечення Ви знаєте? Які функції виконують пенсійні фонди?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Розкрити зміст понять: «фінансовий посередник», «дилер», «брокер», «хеджер», «спекулянт», «депозитний фінансовий інститут», «договірний фінансовий інститут», «інвестиційний інститут», «біржа», «інститут спільного інвестування», «ПФ», «КІФ», «трастовий інвестиційний фонд», «хедж-фонд», взаємний фонд.

Джерела інформації: 2, 4,11- 13,15, 19,25-27, 31, 32, 34, 35, 37, 41, 42, 45-47, 49, 50,51, 55-58, 59, 64-67, конспект

Тема 3. Питання для самоперевірки:

1. Що розуміється під фінансовим активом? Яка різниця між фінансовим і матеріальним активами?

2. Що розуміється під пайовим фінансовим активом? Що дає володіння таким активом для інвестора? Приведіть приклади пайових активів і дайте ім. коротку характеристику?

3. Що розуміється під борговим фінансовим активом? Що дає володіння таким активом для інвестора? Приведіть приклади боргових активів і дайте їм коротку характеристику?

4. Що розуміється під спекулятивним фінансовим активом? Що дає володіння таким активом для інвестора? Приведіть приклади спекулятивних фінансових активів і дайте їм коротку характеристику?

5. Що розуміється під похідними фінансовими інструментами? Яка різниця між похідними фінансовими інструментами і реальними фінансовими інструментами?

6. Що таке ф`ючерс? Як і для чого він використовується? Приведіть приклади застосування валютних і товарних ф`ючерсів, ф`ючерсів на цінні папери і на фондові індекси.

7. Що таке опціон? Як і для чого він використовується? Які види опціонів використовуються на фінансових ринках? Приведіть приклади застосування валютних опціонів, опціонів на цінні папери.

8. Що таке американський і європейський опціони? Яка між ними різниця? Який з них має переваги для інвесторів?

9. Що таке форвардний контракт? Як і для чого він використовується? Які відмінності між ф`ючерсом і форвардом?

10. Який основний підхід до вибору того чи іншого фінансового інструмента? Які основні принципи при цьому використовуються?

11. Як здійснюються угоди на фондовому ринку з використанням різних інструментів?

12. Як здійснюються угоди на валютному ринку з використанням різних інструментів?

13. Які види фінансових інструментів з фіксованим доходом Ви знаєте? Дайте ним характеристики, а також вкажіть схожість і відмінність? Що розуміється під поняттям «гібридний інструмент»?

14. Що розуміється під конвертованими фінансовими інструментами? Приведіть приклади таких інструментів і дайте ним характеристики? Чому такі фінансові інструменти користуються увагою з боку інвесторів?

15. Що таке вексель? Які види векселів Ви знаєте і для чого вони використовуються?

16. Що таке депозитний сертифікат? Для чого і ким він використовується? Що дає його використання фінансовій установі і її клієнту?

17. Що таке чек? Які види чеків Ви знаєте і як вони використовуються?

18. Які основні відмінності між вексями і чеками?

19. Що таке «акція»? Які види акцій Ви знаєте і в чому їх відмінності? Які основні ознаки акцій?

20. Що таке «облігація» і які види облігацій Ви знаєте? Які основні ознаки облігацій?

21. В чому полягає різниця між акціями і облігаціями, а в чому її немає?

22. Як оцінюються акції і облігації?

23. Що таке банківський акцепт?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «актив», «матеріальний актив», «фінансовий актив», «борговий фінансовий актив», «пайовий фінансовий актив», «акція», «облігація», «ф`ючерс», «форвард», «гібридний фінансовий інструмент», «вексель», «чек», «банківський акцепт», «акредитив», «інкасо», «платіжна картка» .

Розкрити методи використання фінансових інструментів.

Джерела інформації: 2, 3, 36-38,41,43-45, 48, 49, 54-55, конспект

Тема 4. Питання для самоперевірки:

1. Які головні фактори визначають ефективність фінансових вкладень?

2. Що розуміється під доходом від фінансових вкладень?
3. Які основні складові елементи доходу від вкладень в фінансові активи? Від вкладень на депозитні рахунки в банку?
4. Що розуміється під поточним і майбутнім доходом? Яка різниця між ними?
5. Що розуміється під ретроспективний і доход, який очікується?
6. Що розуміється під рівнем доходу і які фактори на нього впливають?
7. в чому полягає основний зміст концепції вартості грошей за часом?
8. Що розуміється під майбутньою вартістю грошей і як вона розраховується?

Використання простого і складного проценту при нарощуванні вартості грошей.

9. Що розуміється під поточною вартістю грошей і як вона розраховується? Що розуміється під операцією дисконтування і коефіцієнтом дисконтування?
10. Що таке анuitет і як він розраховується? Приведіть приклади анuitету.
11. Що таке «реалізований доход» і «паперовий доход»? Як вони визначаються?
12. Як здійснюється розрахунок доходності від володіння фінансовими активами?
13. Що розуміється реальною і номінальною процентними ставками?
14. Які фактори впливають на доходність фінансових активів?
15. Як впливає інфляція на доходність фінансових активів?
16. Як впливає інфляція на майбутню і поточну вартість грошей?
17. Як здійснюється корегування вартості активів, процентних ставок на інфляцію?
18. Як визначаються ціна фінансового активу на вільному і конкурентному ринку?

Покажіть графічно залежність необхідних обсягів фінансових активів від їх ціни.

19. Чим визначається рівновага попиту і пропозиції і за якими умовами вона встановлюється? Що впливає на рівновагу попиту і пропозиції на фінансові активи?
20. Що таке ризикова і строкова процентні ставки і як вони визначаються?
21. Як впливає ризик на вартість фінансового активу?
22. Як можна класифікувати фінансові активи за ризикованістю?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Розкрити зміст понять: «доходність фінансових вкладень», «майбутні вартість грошей», «поточна вартість грошей», «інфляція», «реальна процентна ставка», «номінальна процентна ставка», «реалізований доход», «паперовий доход», «вартість фінансового активу», «доходність фінансового активу», «ризик фінансового активу», «анuitет», «ризикова процента ставка», «строкова процентна ставка».

Джерела інформації: 7, 20-24, 28-30, 36-43, 45, 51-54, 59, 60, 66, 68, конспект

Тема 5. Питання для самоперевірки:

1. Що розуміється під ризиком фінансових втрат?
2. Як відрізняються фінансові втрати?
3. Які джерела ризиків фінансових втрат Ви знаєте?
4. Як класифікуються ризики?
5. Що розуміється під фінансовим ризиком?
6. З якими видами фінансових ризиків стикаються вкладники, інвестори, фінансові посередники і інші особи?
7. Як вимірюються і оцінюються ризики?
8. Розкрити суть методів оцінки ризиків: методу «середньоквадратичних відхилень», «коефіцієнту варіації», коефіцієнта «бета», метод капіталізації доходів (САРМ) при формуванні портфеля фінансових активів, експертного методу.
9. Як здійснюється управління валютними ризиками?
10. Як використовуються опціони для хеджування ризиків?
11. Як використовуються ф'ючерси для хеджування ризиків?
12. Що таке своп і як він використовується для хеджування ризиків?
13. Що таке форвард і як він використовується для хеджування ризиків?
14. Як здійснюється управління кредитним ризиком?
15. Як управляти інвестиціями в цінні папери?
16. Що розуміється під портфелем фінансових активів? Які види портфельів Ви знаєте?
17. Що розуміється під активними портфельними стратегіями? Привести приклад?
18. Що розуміється під пасивними портфельними стратегіями? Привести приклад?

Контрольні задачі.

19. Задача 1. Припустимо, що Ви – громадянин України, який навчається в Німеччині. Ви знаєте, що через місяць отримаєте з України грант на навчання в розмірі 1000 дол. Як можна хеджувати в даному випадку курсовий ризик? Як можна від нього застрахуватися?

20. Задача 2. Припустимо, що доходність акцій X може приймати три можливих значення: (-50%); 50% і 100% з однаковою вірогідністю. Яке значення середньої доходності і стандартного відхилення для акцій X?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Розкрити зміст понять: «ризик», «ризик фінансових втрат», «фінансовий ризик», «діловий ризик», «середньоквадратичне відхилення», «коефіцієнт – бета», «коефіцієнт –

альфа», «інвестиційний портфель», «пасивна стратегія», «активна стратегія», «модель САРМ», «модель Марковіца», «модель Шарпа».

Джерела інформації: 7, 20-24, 28-30, 36-43, 45, 51-54, 59, 60, 66, 68, конспект

Тема 6 - 7. Питання для самоперевірки:

1. Які існують банківські системи? Які функції виконує банківська система?
2. Яку роль і функції виконує Центральний (Національний) банк?
3. Що таке банк? В якій юридичній формі він може існувати?
4. Які основні функції виконує сучасний банк? Що таке «фінансовий універмаг»?

Що не може робити банк?

5. Як регулюється банківська система? Що таке фінансові нормативи і хто їх встановлює? Про що говорить Базельська угода?

6. Що таке кредит і якій формі вони надаються ?

7. Як класифікуються кредити?

8. Дати приклади короткострокових кредитів, їх призначення і характеристики і умов їх надання?

9. Дати приклади довгострокових кредитів, їх призначення і характеристики і умов їх надання?

10. Що таке кредитоспроможність позичальника і як вона визначається?

11. Що може бути заставою для кредитів і як вона оцінюється? Що ще може служити забезпеченням кредиту?

12. Пояснити, що розуміється під іпотечним кредитуванням? Яку роль воно виконує в економіці держави?

13. Які основні засади іпотечного кредитування? Дати характеристики німецької і американської моделей.

14. Що таке «проблемні кредити» і як вони визначаються?

15. Розкрити зміст «трастові послуги» та визначити їх види та їх характеристики.

16. Пояснити, як здійснюється управління в трасті активами юридичних осіб.

17. Пояснити, як здійснюється управління в трасті активами фізичних осіб.

18. Опишіть систему фінансування житлового будівництва в Україні. Яку роль в даному процесі грають приватні особи, приватні фірми і уряд?

19. Уявіть собі, що Ви інвестуєте капітал в нерухомість. Загальна сума Вашої інвестиції складає 100 000 у.о. Ви вклали в проект власні 30 000 у.о. і позичили в банку 70 000 у.о. Хто буде нести ризики за даним проектом і чому? Як зменшити дані ризики?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «банк», «банківська система», «Базельська угода», «ліквідність банку», «овердрафт», «контокорентний кредит», «онкольний кредит», «сезонний кредит», «кредитна лінія», «роловерний кредит», «синдикативний кредит», «іпотечний кредит», «проблемний кредит», «кредитоспроможність», «платоспроможність», «кредитне забезпечення», «кредитні гарантії».

Джерела інформації: 1, 3, 5, 6,10, 12- 15, 19,20, 21, 23, 24, 29-35,38, 44, 48, 49, 51, 53, 58, 68, конспект

Тема 8. Питання для самоперевірки:

1. Які функції виконує валютний ринок?
2. Які основні інструменти валютного ринку? Що таке котирування валюти? Які види котирування Ви знаєте?
3. На яких рівнях здійснюються операції на валютному ринку?
4. Що таке «крос-курс» і як він розраховується?
5. Від яких факторів залежить валютний курс?
6. Які валютні системи Ви знаєте? Як встановлюється курс валюти в даних системах?
7. Що таке «валютний паритет»? Які паритети Ви знаєте? Дайте визначення і характеристики.
8. Для чого використовується паритет купівельної спроможності?
9. Як визначається курс національної валюти?
10. які методи прогнозування валютного курсу Ви знаєте?
11. Які ризики пов'язані з валютними операціями і як їх запобігти?
12. Що таке валютний і покритий процентний арбітраж? Як, для чого і коли арбітраж використовується?
13. Як регулюється валютний ринок країни? Які функції виконує уряд, центральний банк, банки, валютна біржа?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Розкрити зміст понять: «валютний ринок», «оптовий валютний ринок», «роздрібний валютний ринок», «міжнародний валютний ринок», «спотова угода», «форвард», «пряме котирування», «непряме котирування», «крос-курс», «валютний своп», «валютний арбітраж», «покритий процентний арбітраж», «процентний арбітраж», «валютний паритет», «паритет купівельної спроможності», «процентний паритет», «паритет Фішера», «міжнародний ефект Фішера», «валютна система», «валютна операція», «валютні цінності», «валютні ризики», «хеджування ризиків».

Джерела інформації: 3, 10, 28-30, 38, 40, 42, 43, 48, 49, 59, 60, 66, конспект

Тема 9. Питання для самоперевірки:

1. Що входить до структури міжнародних фінансових ринків?
2. Яку роль і функції виконує міжнародний валютний ринок?
3. Як можна класифікувати міжнародний валютний ринок?
4. Які основні операції здійснюються на міжнародному валютному ринку?
5. Що розуміється під ринком «спот»?
6. Що розуміється під форвардним валютним ринком?
7. Що таке валютний ф'ючерс і як він використовується на міжнародному фінансовому ринку?
8. Що таке валютний опціон і як він використовується на міжнародному фінансовому ринку?
9. Що таке валютний своп?
10. Що розуміється під міжнародним грошовим ринком? Який основний принцип його функціонування?
11. Що розуміється під міжнародним ринком капіталів? Який основний принцип його функціонування?
12. Які основні фінансові інструменти і механізми міжнародного ринку капіталів?
13. Які основні фінансові інструменти і механізми міжнародного грошового ринку?
14. Які функції виконують міжнародні банки? Які основні інструменти вони використовують?
15. Які інформаційні системи використовують міжнародні банки в своїй діяльності?
16. Які функції виконує міжнародний фондовий ринок? Хто є його учасником? Які основні інструменти даного ринку?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Розкрити зміст понять: «міжнародний фінансовий ринок», «міжнародний ринок капіталів», «міжнародний грошовий ринок», «міжнародний банк», «міжнародна біржа».

Джерела інформації: 1,2,10, 15, 24-26, 28, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 40, 42, 43, 47, 49, 51, 53, 60, 61, конспект

Тема 10. Питання для самоперевірки:

1. Які традиційні послуги обслуговування зовнішньоекономічних угод?
2. Що таке акредитив? Дайте характеристики кожному виду акредитиву?

3. Що таке інкасо, види інкасо і застосування.
4. Дайте зміст міжнародних уніфікованих правил застосування акредитиву і інкасо.
5. Що таке факторинг і як він використовується.
6. Що таке міжнародний лізинг і як він використовується?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Розглянути ситуаційні задачі використання акредитиву, інкасо, форфейтингу, факторингу, лізингу, платіжних і кредитних інструментів.

Джерела інформації: 1,2,10, 15, 24-26, 28, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 40, 42, 43, 47, 49, 51, 53, 60, 61, конспект

Тема 11. Питання для самоперевірки:

1. Основні напрями страхового бізнесу.
2. Страхові продукти.
3. Страхові компанії і їх послуги.
4. Не страхові агенти і їх послуги.
5. Регулювання страхового ринку в Україні.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

Джерела інформації: 7, 8, 22, 23, 53, конспект

Тема 12. Питання для самоперевірки

1. Недержавне пенсійне забезпечення і його схеми. Світова практика.
2. Види недержавних пенсійних фондів в Україні та їх характеристики.
3. Послуги недержавних пенсійних фондів в Україні.
4. Управління активами недержавних пенсійних фондів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати літературні джерела за темою.

Джерела інформації: 7, 8, 22, 23, 53, конспект

Тема 13. Питання для самоперевірки:

1. Яку роль і функції виконує фондовий ринок в економіці держави?
2. Хто є учасником фондового ринку і їх функції і взаємодія?
3. Яку роль грає держава в забезпеченні ефективності функціонування фондового ринку? Які функції при цьому виконує держава? Чи необхідно регулювання фондового ринку? Якщо «так», то чому і в яких межах?

4. Які основні сегменти фондового ринку Ви знаєте? Що є основою для їх функціонування?
5. В чому полягає механізм емісії, розміщення цінних паперів на фондовому ринку і операції з ними?
6. Які специфічні особливості біржового ринку? Що таке «фондова біржа» і які функції вона виконує?
7. Які специфічні особливості позабіржового ринку? Що таке «позабіржова фондова система» і які функції вона виконує?
8. Яку роль виконують фондові індекси і індикатори? Назвіть найпоширеніші фондові індекси і індикатори і дайте опис їх використання.
9. Які основні етапи інвестування в фінансові інструменти?
10. Які основні інструменти фондового ринку і як вони використовуються для залучення інвестицій?
11. Які основні напрямки розвитку національних і світових фондових ринків.
12. Що таке депозитарна система? Які види депозитарних систем використовуються?
13. Який механізм операції з цінними паперами на фондовому ринку?
14. Хто такі реєстратори і які функції вони виконують?
15. Як регулюється фондовий ринок? Які основні органи для цього створюються і їх функції?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Розкрити зміст понять: «інвестиційний процес», «фондовий ринок», «емісія цінного паперу», «фондова біржа», «фондовий індекс», «фондовий індикатор», «депозитарна система», «реєстратор», «органи регулювання та саморегулювання фондового ринку».

Джерела інформації: 4-6, 8, 9, 11, 13, 19, 21, 25-27, 37, 41, 45, 46, 49, 50, 54-57, 59,

66, конспект

Тема 14. Питання для самоперевірки:

1. Що розуміється під лізингом?
2. Як класифікуються лізингові операції?
3. Які відмінності між лізингом і орендою, лізингом і банківським кредитом, лізингом і кредитом споживача?
4. Як обґрунтовуються лізингові проекти?
5. Як розраховуються лізингові платежі?

6. Які види лізингових стратегій Ви знаєте?

7. Які види лізингових угод?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розрахувати лізинговий проект.

3. Провести розрахунки лізингових платежів.

Джерела інформації: 1, 2, 3, 7, 8, 41, 45, 55, конспект

Тема 15. Питання для самоперевірки:

1. Яка інформація використовується для аналізу фінансових ринків?

2. Які міжнародні інформаційні системи використовуються для фінансових операцій і отримання необхідної інформації? Дати характеристики.

3. Які напрямки аналізу використовуються для аналізу фінансових ринків? Яка різниця між фундаментальним і технічним аналізом?

4. Що вивчає технічний аналіз і де від використовується? Основні концепції, які лежать в основі технічного аналізу. Яку інформацію отримують в результаті даного аналізу?

6. Що таке середні індикатори і індекси і в чому їх відмінність?

7. Які фондові індикатори і індекси найбільше відомі в світі?

8. Які фондові індикатори і індекси найбільше використовуються в Україні?

9. Що розуміється під фундаментальним (фінансовим) аналізом ринку? Які показники аналізуються і яку інформацію отримують в результаті даного аналізу?

10. Хто є споживча фінансової інформації і для яких цілей? Який об'єм фінансової інформації цікавить кожного споживача?

11. Що розуміється під зовнішніми джерелами фінансової інформації? Які джерела зовнішньої інформації Ви знаєте?

12. Як використовується зовнішня інформація?

13. Що розуміється під внутрішніми джерелами фінансової інформації? Які джерела зовнішньої інформації Ви знаєте?

14. Як використовується внутрішня інформація?

15. Які обмеження існують при використанні внутрішньої і зовнішньої інформації?

16. Які показники використовуються для аналізу валютного ринку і як вони використовуються і для чого?

17. Як здійснюється аналіз ринку банківських кредитів?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «інформаційна система», «база даних», «зовнішня інформація», «внутрішня інформація», «технічний аналіз», «фундаментальний аналіз», «рух ринку», «діаграма», «гістограма», «японська свічка».

Джерела інформації: 1-26, 29, 32, 39, 41, 50, 51, 54, 57, 59, конспект

Тема 16. Питання для самоперевірки

1. Що таке фінансова криза?
2. Яка різниця між фінансовою кризою і фінансовим крахом?
3. Які критичні події відбуваються в складних системах. Чи є можливість їх прогнозування?
4. Що є фундаментом фінансових ринків?
5. Які основні моделі моделювання фінансових бульок і ринкових крахів?
6. Як здійснюється прогнозування бульок, крахів і анти бульок?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

Джерела інформації: 29, 32, 41, 49-51, 54, 60, конспект.

6.4. Індивідуально-консультативна робота

Для закріплення знань передбачена індивідуально-консультативна робота із студентами у відповідності з графіком надання консультацій викладачем, який викладає дисципліну «Ринок фінансових послуг». Для цього студент повинний сформулювати існуючу проблему для отримання якісної консультації.

Індивідуально-консультативна робота передбачає:

- 1) допомога в формуванні проблеми та напрямів вивчення відповідної теми дисципліни;
- 2) надання рекомендацій із формування інформаційної бази вивчення теми дисципліни;
- 3) надання консультацій з використання інструментів дослідження існуючої проблеми за темою;
- 4) в якості прикладу розв'язання стандартних задачок за програмою вивчення дисципліни.

Методики активізації процесу навчання

Активізація процесу навчання дисципліни припускає інтенсивну участь студентів в семінарських заняттях, участь в проведенні семінарського заняття як консультант, вирішення ситуаційних задачок, надання індивідуальних консультацій студентам.

Дана робота передбачає роботу як в аудиторії так і поза аудиторією і містить:

- 1) перевірку конспектів за прослуханими лекціями;
- 2) перевірку і оцінювання домашніх завдань;
- 3) проведення контрольних робіт в аудиторії;
- 4) визначення наукових тем дослідження і доповідачем за даними темами;
- 5) тестування студентів за пройденими темами.

Теми курсових робіт

1. Напрями розвитку фінансового посередництва в країнах ЄС .
2. Основні функції банківських послуг і напрями їх розвитку в Україні (на прикладі).
3. Напрями розвитку платіжно-розрахункових послуг в Україні (на прикладі).
4. Розвиток ринку страхових послуг в Україні - проблеми і перспективи.
5. Основні засади кредитної політики банку і її вплив на ефективність банку (на прикладі).
6. Основні тенденції в сфері банківських послуг в світі.
7. Розвиток фінансових послуг небанківських установ в Україні.
8. Світовий досвід в розвитку фінансових інновацій на ринках фінансових послуг.
9. Особливості трастових послуг і їх застосування в управлінні активами в Україні.
10. Розвиток недержавного пенсійного страхування в країнах ЄС (на прикладі ФРГ).
11. Послуги інвестиційних і інших спеціалізованих банків (на прикладі).
12. Використання пластикових банківських карток в розрахунках з клієнтами (на прикладі).
13. Кредитна політика банку і її забезпечення (на прикладі).
14. Основні засади кредитування підприємницьких структур за допомогою надання короткострокових кредитів (на прикладі) .
15. Довгострокове кредитування підприємницьких структур (на прикладі).
16. Напрями розвитку послуг проектного фінансування в Україні.
17. Споживче кредитування в Україні - напрями розвитку, основні засади (на прикладі) .
18. Іпотечне кредитування як механізм фінансування забезпечення населення житлом (на прикладі).
19. Основні механізми рефінансування іпотечного кредитування в Україні.
20. Кредитні лінії для розвитку бізнесу в країнах Східної Європи і в Україні.
21. Розвиток мікрокредитування бізнесу в Україні.
22. Послуги з фінансуванню зовнішньої торгівлі.
23. Основні інструменти фінансування зовнішньої торгівлі.
24. Факторингові послуги, як механізм управління дебіторською заборгованістю (на прикладі).

25. Послуги лізингового фінансування в Україні.
26. Особливості застосування фінансового лізингу в оновленні основних фондів в Україні (на прикладі).
27. Обґрунтування лізингової угоди (на прикладі).
28. Напрями розвитку послуг валютного ринку.
29. Послуги з валютного ділінгу.
30. Технічний аналіз фінансових ринків, як механізм прогнозування операцій на фінансових ринках.
31. Ринкові інститути фондового ринку і їх послуги.
32. Фінансові посередники інвестиційного ринку і їх послуги в Україні.
33. Інститути спільного інвестування в Україні: види, характеристики, основні напрями розвитку.
34. Послуги Центрального депозитарію, реєстраторів і зберігачів в Україні.
35. Інформаційне забезпечення ринків фінансових послуг.
36. Послуги портфельного управління і портфельні управляючі.
37. Напрями розвитку інвестиційних послуг (світовий досвід).
38. Фінансові ризики ринків фінансових послуг і їх управління.
39. Фінансові послуги міжнародних фінансових ринків - основні напрями і тенденції.
40. Сучасний стан ринку фінансових послуг в Україні, основні проблеми і напрями розвитку.
41. Фінансові кризи і крахи - основні чинники.
42. Світовий досвід з прогнозування фінансових криз і крахів і їх переборювання.

Вказівки до виконання курсової роботи

Студент вибирає собі тему курсової роботи вказану в переліку у відповідності із останніми цифрами своєї залікової книжки, а також вирішує всі контрольні задачі наведені в програмі.

Курсові роботи повинні бути оформлені у відповідності з вимогами і мати наступну структуру: план; вступ; теоретичну частину (10 сторінок) з розглядом теорії, практичну (розрахункову) частину із застосуванням методів аналізу, розгляду практичних прикладів; висновки; список літератури. Робота повинна супроводжуватися аналітичними таблицями, розрахунками, графіками, схемами, додатками. Обсяг роботи не менше 30-35 сторінок комп'ютерного тексту через 1,5 інтервали шрифт 14. Обов'язкові посилання на літературні джерела, формули повинні бути нумеровані, таблиці і рисунки повинні бути нумеровані і мати надписи у відповідності із встановленим стандартом. Список літературних та інших використаних джерел повинний бути представницький і

відповідати темі. В роботі повинні бути відображені сучасні тенденції та визначенні основні проблеми. Студент вибирає собі тему курсової роботи вказану в переліку у відповідності із останніми цифрами своєї залікової книжки.

Оцінювання курсової роботи

Оцінювання курсової роботи здійснюється за стобальною системою (див табл.. 1). Основні принципи цього оцінювання такі: робота оцінюється за чотирма критеріями:

1-й – оформлення роботи у відповідності із вимогами	– 10 балів;
2-й – зміст роботи	— 60 балів;
3-й – захист роботи (доповідь)	— 15 балів;
4-й – відповіді на питання	— 15 балів.

1-й критерій оцінювання оформлення роботи. Якщо робота вірно оформлена у відповідності із вимогами в повному обсязі (відповідність вимогам надписів таблиць, рисунків, нумерації формул, відповідність обсягу роботу і навантаженню на одну сторінку, при відсутності граматичних помилок -- 10 балів;

при невиконанні даних вимог – даний критерій або оцінюється в 0 балів, або робота підлягає до оформленню відповідно при цьому за даний критерій бал зменшується;

2 – й критерій – зміст роботи. Оцінювання змісту роботи (п. 2) здійснюється на таких засадах:

1) при вірному визначені мети, завдання, предмету, об'єкту дослідження; використанні сучасних різноманітних інформаційних джерел для розкриття теоретичних та методологічних засад, що знаходить своє відображення в посиланнях на них (при відсутності посилань на джерела робота взагалі не приймається до захисту); при використанні різноманітних фактичних матеріалів протягом певного часу (3-5 років), їх систематизації і аналізу; визначенні існуючої проблеми і розробки пропозиції щодо її визначення; при наявності власних розрахунків та прогнозів; при відображені результатів дослідження в аналітичних таблицях, у вигляді графіків з коментарями до них; при відображені у висновках отриманих результатів в теоретичній і практичній частин — 60 балів;

2) при вірному визначені мети, завдання, предмету, об'єкту дослідження; використанні сучасних різноманітних інформаційних джерел для розкриття теоретичних та методологічних засад, що знаходить своє відображення в посиланнях на них (при відсутності посилань на джерела робота взагалі не приймається до захисту); при використанні різноманітних фактичних матеріалів протягом певного часу (3-5 років), їх систематизації і аналізу, але використанні тільки відомої статистичної інформації без власного аналізу і інтерпретації; визначенні існуючої проблеми і розробки пропозиції

щодо її визначення; при наявності власних розрахунків та прогнозів; при відображенні результатів дослідження в аналітичних таблицях, у вигляді графіків але без коментарів до них; при відображенні у висновках тільки отриманих результатів в теоретичній частині

— 40 балів;

3) якщо робота виконана на старих матеріалах без врахування існуючих проблем та тенденцій ринків фінансових послуг

– 20 балів;

4) не приймається до захисту робота, яка є ксероксом (калькою) робіт, виконаних іншими студентами в минулому.

3-й критерій – доповідь. Автор роботи повинний вміти побудувати свою доповідь при захисті таким чином, щоб слухачам було зрозуміло, що зробив він в своїй роботі і які результати він отримав, що пропонує із своєї точки зору автор, а також коли доповідь стисла до 5-7 хвилин і за суттю роботи і автор розбирається і існуючій проблемі, то за це він отримує

— 15 балів;

якщо автор роботи тільки читає текст доповіді з перерахуванням статистичних даних, і відсутня власна аналітична робота та висновки за ній, то оцінка за даний критерій дорівнює

– 5 балам ;

якщо автор плутається в своїй доповіді, не визначив існуючої проблеми, яка вказана в роботі в роботі, не чітко знає, які результати отримав, які інструменти аналізу використовував, то даний критерій оцінюється

– 0 балів.

4-й критерій – відповіді на питання. Якщо студент чітко і вірно відповідає на питання за темою роботи, орієнтується в матеріалах і в проведених розрахунках, то за даним критерієм студент отримує

— 15 балів;

якщо студент плутається в своїх відповідях і частково вони вірні

– 5 балів;

якщо студент не відповідає на питання, не розбирається в теоретичних питаннях, не знає, як отримані наведені результати в роботі, то він отримує

- 0 балів.

Оцінка за курсову роботу входить до загальної оцінки засвоєння дисципліни протягом запланованого терміну (див. 10. «Система поточного та підсумкового контролю» -- п. 5).

6.4. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється в формі індивідуальних консультацій зі студентами по питанням тематичного навчального плану, завданням для самостійного для самостійної роботи студентів та виконанню контрольних (реферативних) робіт. Час проведення встановлюється згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри.

Індивідуально-консультативна робота передбачає:

- допомогу в формуванні проблеми та напрямів вивчення відповідної теми дисципліни;
- надання рекомендацій із формування інформаційної бази вивчення теми дисципліни;
- надання консультацій з використання інструментів дослідження існуючої проблеми за темою;
- в якості прикладу розв'язання стандартних задачок за програмою вивчення дисципліни.

6.5. Методи активізації процесу навчання

Активізація процесу навчання дисципліни припускає інтенсивну участь студентів в семінарських заняттях, участь в проведенні семінарського заняття як консультант, вирішення ситуаційних задачок, надання індивідуальних консультацій студентам.

Дана робота передбачає роботу як в аудиторії так і поза аудиторією і містить:

- перевірку конспектів за прослуханими лекціями;
- перевірку і оцінювання домашніх завдань;
- проведення контрольних робіт в аудиторії;
- визначення наукових тем дослідження і доповідачем за даними темами;
- тестування студентів за пройденими темами.

VII. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль з засвоєння дисципліни «Ринок фінансових послуг» полягає в поточному опитуванні студентів за прослуханими темами першого модулю, перевірка конспектів, перевірка домашніх завдань, в середині семестру передбачена поточна контрольна робота (зріз знань).

Завдання для проведення поточного контролю розробляються викладачами з урахуванням особливостей навчання дисципліни «Ринок фінансових послуг» на відповідному курсі.

За підсумками опитування, зрізу знань, участі в семінарських заняттях формується попередня оцінка засвоєння дисципліни, яка буде врахована при підсумковому контролі. Для підсумкового контролю засвоєння дисципліни «Ринок фінансових послуг» передбачено виконання контрольної роботи і іспит. Для іспиту необхідно відповісти на три теоретичні питання, які наведені в даній Програмі, вирішити задачу і дати відповідь на тести.

Комплексна оцінка знань вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг» містить такі елементи:

1). Відвідування лекцій -- 10% (якщо немає пропусків занять без поважних причин. Якщо вони з'являються, то кількість балів зменшується пропорційно пропускам. При невідвідуванні лекцій зовсім кількість балів складає 0).

2). Ведення конспекту -- 10%. (При відсутності конспекту з прослуханих лекцій кількість балів складає 0. Ксерокс конспекту не приймається до уваги).

3). Виконання домашніх завдань -- 10%. (Це самостійна робота поза аудиторією. Виконання домашніх завдань передбачає проробку відповідних літературних джерел за темою, які визначив науковий керівник. Це може бути і вирішення задачок поза аудиторією. При невиконанні домашніх завдань кількість балів складає 0).

4). Підготовка наукових аналітичних доповідей, та їх обговорення в аудиторії -- 10%. (Оцінюється за змістом, кількістю пророблених джерел, наявністю аналітичних розрахунків та прогнозних оцінок).

5). Оцінювання контрольної роботи – 10 балів.

6). Зріз знань за підсумком першої половини семестру у вигляді контрольної роботи. (Оцінка здійснюється за стобальною системою. При повних відповідях на два теоретичних питання передбачається оцінка від 90 до 100 балів. При неповній відповіді на одне питання робота оцінюється в 89-75 бали. При неповній відповіді на два питання або відсутності відповіді на одне питання робота оцінюється від 74 до 60 балів. Отриманні бали враховуються при виведенні загальної бальної оцінки за підсумками вивчення дисципліни як середнє значення).

Загальну суму балів, яку може отримати студент при виконанні вимог пунктів 1-5 складає 50 балів. Тобто це 50 % від загальної суми оцінки.

Друга половина балів (50%) підсумовується на основі здачі комплексного іспиту, який складається з трьох теоретичних питань і задачі.

7). Вирішення задачі оцінюється в -- 15 балів.

8). Вірні і повні відповіді на всі три теоретичних питання оцінюється в -- 35 балів.

При повній відповіді на два питання і неповній відповіді на одне питання оцінка складає – 30 балів. При повній відповіді на одне питання і неповній відповіді на два питання оцінка складає – 25 балів. Такий самий бал студент отримує при повній відповіді на два питання. При неповній відповіді на три питання оцінка складає 20 балів. При відсутності відповіді на одне питання але при неповній відповіді на два інші питання студент отримує 15 балів. При відповіді тільки на одне питання студент отримує 10 балів. При відсутності відповіді на три поставлених питання студент отримує 0 балів.

У відомості виводиться загальна бальна оцінка на основні всіх вищенаведених вимог пунктів 1 -8.

При вільному відвідуванні студентом лекцій або невідвідуванні лекцій з поважних причин він повинний отримати відповідні завдання від викладача (наукового керівника) – виконати позапланові контрольні у вигляді рефератів або курсові роботи за пройденими темами та їх захистити; надати повний конспект лекцій, які були на заняттях; надати конспект з виконаними домашніми завданнями, які були протягом навчального семестру; підготувати доповідь на наукову тему, запропоновану викладачем. Пройти атестацію за підсумком першої половини семестру; захистити планову курсову роботу; здати іспит. Принцип оцінки таких студентів в балах наведено в пп. 1-8.

До іспиту (заліку) допускаються студенти, які виконали контрольні завдання у вигляді реферату або курсової роботи, дістали позитивну оцінку і захистили їх, а також виконали поточний план навчання – брали активні участь в семінарських та практичних заняттях, виконували домашні завдання, отримали позитивну оцінку з зрізу знань тощо.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

а). Для іспиту

1. Поняття «фінансова послуга». Види фінансових послуг.
2. Поняття «фінансовий ринок». Види і характеристики фінансових ринків.
3. Поняття «ринок фінансових послуг». Види і характеристики ринків фінансових послуг.
4. Поняття «фінансовий актив». Види і характеристики фінансових активів.
5. Поняття «фінансова установа». Види і характеристики фінансових установ.
6. Поняття «фінансовий посередник». Види і характеристики фінансових посередників.
7. Основні функції фінансових посередників.
8. Чеки, як інструменти надання фінансових послуг. Поняття і використання.
9. Іменний, ордерний чек і чек на пред'явника. Кросова ні і розрахункові чеки.

10. Порядок виписки чеку. Чековий «аваль», поняття, застосування.
11. Векселі як інструменти надання фінансових послуг. Поняття і використання.
12. Простий і перевідний вексель.
13. Казначейський і приватний вексель. Банківський вексель. Акцепт векселя.
14. Реквізити векселя.
15. Кредитні банківські операції з векселями.
16. Комісійні банківські операції з векселями.
17. Облік (дисконт) векселів. Розрахунок суми дисконту.
18. Інкасація векселів. Доміціляція векселів. Вексельне поручительство (аваль).
19. Поняття «акредитив» і його застосування. Документарний акредитив і його застосування.
20. Забезпечений і незабезпечений акредитив. Підтверджений і не підтверджений акредитив.
21. Перевідний і револьверний акредитив. Обмежений і відкритий акредитив.
22. Повідомлення про відкриття акредитиву. Перевірка акредитиву. Документи, які супроводжують акредитив.
23. Міжнародні уніфіковані правила і звичаї для документарних акредитивів.
24. Документарне інкасо, поняття і застосування.
25. Види інкасо і використання. Інструкції щодо видачі документів при інкасо.
26. Пластикові картки і їх використання. Кредитні картки. Дебетові картки. Індивідуальні і корпоративні картки. Учасники розрахунків за картками.
27. Факторинг, поняття і застосування. Основні критерії для визнання факторингу.
28. Види факторингу і їх характеристики.
29. Переваги і недоліки факторингу. Розрахунок ефективності факторингових операцій.
30. Компанії які не підлягають факторингу.
31. Лізингові послуги: поняття, види і характеристики.
32. Обґрунтування лізингового проекту
33. Лізингові платежі і їх розрахунок.
34. Форфейтинг, поняття і застосування. Форфейтингові векселі і акредитиви.
35. Послуги міжнародних фінансових ринків.
36. Управління грошовими потоками на міжнародних фінансових ринках.
37. Кредитні послуги банків: види кредитів, умови надання кредитів.
38. Короткострокові банківські кредити: види кредитів, характеристики, умови надання кредитів.

39. Довгострокові банківські кредити: види кредитів, характеристики, умови надання кредитів.
40. Оцінка кредитоспроможності позичальника.
41. Проблемні кредити і їх характеристики.
42. Кредитне забезпечення: поняття, види, характеристики, порядок надання.
43. Кредитні гарантії: поняття, види, характеристики, порядок надання.
44. Валютні ринки: поняття, види, характеристики. Послуги валютного ринку і їх характеристики.
45. Валютні курси і їх визначення. Чинники, які впливають на валютні курси в довгостроковому і короткостроковому періодах.
46. Валютні системи і їх характеристики.
47. Валютні ризики: поняття, види, основні чинники.
48. Інформаційне забезпечення ринку фінансових послуг.
49. Паритет купівельної спроможності. Паритет міжнародний ефект Фішера. Паритет Фішера.
50. Визначення валютних курсів в короткостроковому і довгостроковому періодах.
51. Хеджування валютних ризиків. Валютні ф'ючерси і опціони: поняття, характеристики, застосування.
52. Послуги фондового ринку: поняття види, характеристики.
53. Торгівля цінними паперами.
54. Клірингові операції з цінними паперами.
55. Портфельне управління. Послуги з портфельного управління.
56. Депозитарії і види послуг.
57. Інститути спільного інвестування: поняття, види, характеристики.
58. Корпоративні інвестиційні фонди: поняття, види і їх характеристики.
59. Пайові інвестиційні фонди: поняття, види і їх характеристики.
60. Кредитні послуги валютного ринку.
61. Платіжно-розрахункові послуги валютного ринку. Кореспондентські відносини.
62. Страхові послуги: поняття, види, характеристики.
63. Страхові компанії – види і їх характеристики.
64. Актуарії і актуарні розрахунки, диспашери і їх функції.
65. Аварійний комісар, сюрвейер і їх функції.
66. Не страхові посередники страхового ринку і їх послуги.
67. Регулювання ринку фінансових послуг в Україні.
68. Регулювання ринку банківських послуг.

69. Регулювання послуг фондового ринку.
70. Регулювання послуг валютного ринку.
71. Ризики ринку фінансових послуг: поняття, види і визначення.
72. Внутрішні способи хеджування валютних ризиків
73. Зовнішні способи хеджування валютних ризиків.
74. Ризики відсоткових ставок і способи їх хеджування.
75. Покриття валютних ризиків за допомогою страхових компаній і банків.
76. Фундаментальний аналіз ринку фінансових послуг
77. Технічний аналіз ринку фінансових послуг
78. Інвестиційні посередники і їх послуги.
79. Основні принципи формування і управління портфелем фінансових інвестицій. Стратегії управління інвестиційними портфелями.
80. Трстові послуги: послуги юридичним особам.
81. Трстові послуги: послуги фізичним особам.
82. Види трстових фондів та їх характеристики.
83. Управління міжнародними трстовими операціями.
84. Види пенсійного забезпечення та його характеристики.
85. Недержавне пенсійне забезпечення та його схеми.
86. Недержавні пенсійні фонди та їх характеристики.
87. Управління активами недержавних пенсійних фондів.
88. Регулювання недержавного пенсійного забезпечення.
89. Фінансові кризи – основні чинники.
90. Фінансові крахи і можливість їх прогнозування.

Задача до дисципліни «Ринок фінансових послуг»

Задача 1. Розрахувати величину депозитного вкладу за складними процентами, якщо початкова вартість вкладу – 2000 грн., річна процентна ставка – 20%, строк вкладу – 3 роки. Нарахування здійснюється один раз на рік. Як зміниться майбутня вартість вкладу із врахуванням інфляції, якщо індекс інфляції становить – 1,2?

Задача 2. Інвестор купив на ринку три опціони кол з ціною виконання 30 г.о. Премія – 3 г.о. Курс акцій – 28 г. о. Припустимо, що придбання контракту він сплачує комісійні 30 г.о. В подальшому ціна акції зросла до 37 г. о. і інвестор виконав опціон. Комісія за касовою угодою становить 1,3% від вартості акцій.

Який дохід від даної угоди отримав інвестор? Припустимо, що інвестору вдалося продати опціон за 7 г.о. Який дохід отримає інвестор в даному випадку. Яку суму додаткового доходу отримав інвестор у другому випадку.

Задача 3. Розрахувати величину депозитного вкладу за складними процентами, якщо вартість вкладу –1000 грн., процентна ставка – 23%, строк вкладу – 3 роки. Нарахування процентів здійснюється кожних півроку.

Задача 4. Розрахувати теперішню вартість майбутніх грошових потоків в сумі 5000 грн., кількість років – 3, ставка дисконтування – 20%. Що враховує дисконтна ставка і як вона визначається?

Задача 5. Розрахувати загальні витрати лізингодавець, якщо балансова вартість майна за лізингом складає 100 000 грн. Плата за використання кредитних ресурсів становить 20% від суми балансової вартості, плата за додаткові послуги лізингодавця складає 10% від суми балансової вартості лізингового майна.

Задача 6. Розрахувати загальну суму лізингових платежів лізингоотримувача, якщо сума амортизаційних платежів складає 200 000 грн., комісійна винагорода складає 5% від величини амортизаційних відрахувань щорічно, сума ПДВ складає 20%, сума мита складає 0,5% від суми вартості лізингового майна, плата за кредитні ресурси, які використав лізингодавець складає 20% річних. Строк фінансового лізингу 5 років.

Задача 7. Розрахувати період погашення коштів за факторинговою операцією, якщо річний обсяг факторингу складає 1 000 000 г.о., середня величина факторингового кредитування за рахунками становить 100 000 дол.

Задача 8. Розрахувати суму, отриману виробничою компанією за факторинговим контрактом за таких умов:

загальна сума рахунків складає 300 000 грн.;

аванс становить 90%;

комісія фактора дорівнює 3%

щомісячний банківський процент за аванс складає 2%.

Задача 9. Швейцарська фабрика годинників регулярно постачає 20 шведських фірм. Строк постачання – 90 днів. Розрахувати потрібні витрати прийняття ризику фінансування і інкасування певних сум. Оборот за 3 міс. дорівнює 1 млн. EURO, процент становить 6% річних. Для розрахунків суми витрат на послуги застосувати такі дані:

- прийняття ризику – 0,5% обороту;
- комісія за факторингову операцію – 0,75% обороту.

Задача 10. Факторингова компанія встановлює комісійні в розмірі 3% і надає позику підприємству в розмірі до 75% від дебіторської заборгованості (ДЗ), яка купується

за додатковий 1% на місяць. Продажі в кредит становлять 50000 грн. на місяць. В результаті договору факторингу підприємство економить 700 грн. на місяць на вартості кредиту і 2% від продажів в кредит на безнадійних боргах.

Обслуговуючий банк запропонував договір, згідно з яким він надає підприємству позику до 75% від ДЗ. Банк встановив ставку 2% на місяць і додатково 4% нарахувань за обслуговування ДЗ, в рахунок якої надається позика. Період інкасації грошових коштів за продажі в кредит становить 30 днів. Якщо підприємство бажає повністю використати можливий ліміт факторингової компанії, в рамках якого вона надає позику, то який варіант фінансування найкращий, банківський чи факторинговий?

Задача 11. Припустимо, що фінансовий менеджер розглядає можливість купівлі за замовленням клієнта казначейського векселя, ціна якого складає 98 грн., за номіналом 100 грн., на аукціоні в поточний тиждень. Якщо вексель буде гаситися через 90 днів який дисконтний дохід отримає інвестор?

Задача 12. Товар вартістю в 1 млн. дол. постачається під випуску векселю із строком оплати через 30 днів. Продавець встановлює процентну ставку за виданий кредит 6%. Яку суму за векселем отримує продавець?

Задача 13. Позичальник споживчого кредиту прохає кредит в розмірі 2000 дол. на рік з простою відсотковою ставкою в 12% на купівлю меблі. Припустимо, що основний борг сплачується чотирма щоквартальними внесками в сумі 500 дол. кожний.

1). Розрахувати загальну суму процентних платежів якби позичальник виплатив одноразово.

2). Розрахувати щоквартальні процентні платежі і сукупні процентні платежі при такій схемі виплат.

3). Порівняти процентні платежі за першим і другим методом і пояснити результат.

Задача 14. Банк отримав кредитну заявку від свого корпоративного клієнта на суму 5 млн. грн. Якщо банк продасть депозитні сертифікати, які обертаються на грошовому ринку по ставці 10% для даного кредиту, то гранична вартість коштів за даним кредитом становитиме 10%. Операційні витрати по аналізу, видачі і контролю за кредитом оцінені в 2%. Кредитне управління банку рекомендує додати ще 2% для компенсації ризику того, що кредит не буде повернено своєчасно і в повному обсязі. Банк також встановлює маржу прибутку 1% над фінансових, операційних витрат і витрат пов'язаних з ризиками за даним кредитом. За якою ставкою банк зможе видати необхідний кредит позичальнику?

Задача 15. Банк розглядає можливість купівлі казначейської ноти з номіналом 1000 грн., яка гаситься через 5 років і приносить у вигляді відсотків 80 грн. в рік. Доходність даної ноти к моменту погашення складатиме 10,73%, а її поточна ринкова вартість складає

900 грн. Визначити середньозважений строк погашення даного цінного паперу, за умовами, що відсотки виплачуються один раз в рік протягом 5 років.

Задача 16. Клієнт зацікавлений в отриманні іпотечного кредиту в 50 тис. дол. строком на 25 років для купівлі нового будинку. Банк вирішив, що ставка в 12% буде відповідати поточній кон'юктурі для валютних кредитів. Процентна ставка протягом всього строку фіксована. Розрахувати суму необхідних платежів протягом всього строку іпотечного кредитування.

Задача 17. Задача на визначення дисконтної ставки при наданні споживчих кредитів.

Припустимо, що кредитний інспектор пропонує клієнту 2000 дол. за ставкою 12 % і що процентні платежі сплачуються при видачі кредиту (тобто авансова оплата відсотка). Розрахувати реальну ставку проценту, яка складатиме для позичальника.

Задача 18. Розрахувати реальну ставку проценту із використанням «методу накидки», якщо сума кредиту складає 2000 дол., річна ставка – 12% при 12 щомісячних платежах рівними частинами при погашенні боргу. Припустимо, що позичальник в середньому протягом року буде користуватися 1000 дол.

Задача 19. Визначити, яку суму процентного доходу від виданого споживчого кредиту, який гаситься щомісячними внесками, отримає банк в будь-який період часу, якщо клієнт має право дострокового погашення і право на зменшення відсоткових платежів за кредитом. Якщо клієнт звернувся до банку за кредитом на один рік, який гаситься 12 щомісячними внесками, і зміг погасити його вже після дев'ятого місяця.

Задача 20. Американський експортер уклав угоду на продаж з британським клієнтом на суму в 100 000 GBP в червні місяці року N і, надавши відстрочку платежу на три місяці своєму клієнту, очікує отримати платіж в вересні року N. Для зменшення ризику, експортер забезпечує покриття валютних ризиків на ринку ф'ючерсних контрактів. Стандартна сума ф'ючерсних контрактів складає 25000 GBP.

Поточні курси:

Поточний курс GBP/USD : 1,290 USD;

Трьохмісячний курс GBP/USD : 1,390 USD;

Прогнозований ф'ючерсний курс вересня GBP/USD : 1,400 USD.

Фактичний ф'ючерсний курс вересня GBP/USD : 1,300 USD.

Визначити ефективність даної операції і результати надати у вигляді таблиці.

Задача 21. Американський імпортер уклав контракт на купівлю німецьких калькуляторів. Оплата за контрактом повинна здійснюватися в день постачання калькуляторів, через три місяці, тобто в червні року N. Загальна сума контракту 1 000 000

EURO. Із-за підвищення курсу євро по відношенню до долара, імпортер вирішує хеджувати валютні ризики на ринку ф'ючерсних контрактів.

Поточні курси на ринку ф'ючерсів такі:

- поточний курс EURO/USD : 1,200
- курс червневий «спот» : 1,2050
- курс червневого ф'ючерса : 1, 2080
- курс вересневого ф'ючерса 1,220.

Вартість одного ф'ючерсного контракту 125 000 EURO. Визначити ефективність даної операції і результати надати у вигляді таблиці.

Задача 22. Ви придбали акцію за 50 гр. о. Протягом року на її нараховуються дивіденди в грошовій формі 1 гр. о, і Ви плануєте, що курс даних цінних паперів на кінець року складатиме 60 гр. о. Яку ставку доходності Ви очікуєте отримати? Якщо реальний курс цінних паперів наприкінці року складатиме всього 40 гр. О., яка буде Ваша реальна ставка доходності?

Задача 23. Ви інвестуєте капітал в нерухомість. Загальна сума інвестиції = 100000 грн. Ви вклали в справу власні 20000 грн., а 80000 г. о. зайняли в банку. Хто буде нести ризики по даному проекту і чому.

Задача 24. Припустимо, що на Вашому банківському рахунку зберігаються 10000 дол. США, покладених туди під 12% річних. В той же час у Вас є несплачений борг за кредитною карткою в розмірі 5000 дол., за яким Ви сплачуєте 17% річних. Які Ваші можливості відсоткового арбітражу?

Задача 25. Припустимо, що Ви громадянин України, який вчиться в Німеччині. Ви знаєте, що через місяць отримаєте з України грант на навчання в сумі 100000 грн. Як можна хеджувати курсовий ризик? Як можна застрахуватися від нього?

Задача 26. Припустимо, що Ви поклали до банку 1000 дол. Сьогодні і ще 2000 дол. Через рік. Скільки грошей у Вас буде через два роки, якщо відсоткова ставка дорівнює 10% річних?

Задача 27. Припустимо, що на третій рік в день, встановлений вашим договором про своп, спотовий курс складає 1,20 дол. за євро. Які суми будуть переведені один одному протилежними сторонами за свопом?

Задача 28. Припустимо, що валютний курс складає 0,011 дол. За 1 ієну. Яким чином можна отримати арбітражний прибуток, маючи в наявності 10000 дол., якщо ціна золота в дол. складає 100 дол. За унцію, а в ієнах – 10000 ієн за унцію?

Задача 29. На ринку встановилося такі валютні курси: 0,20 дол. За 1 українську гривню і 0,30 дол. За 1 азербайджанський манат. Який валютний курс повинний існувати між гривною і манатом?

Задача 30. Визначте, в чому полягає головний вид ризику, якому підлягає Ваше життя, і опишіть, які дії необхідно виконати для управління ним.

Задача 31. Припустимо, що без ризикована номінальна річна відсоткова ставка за казначейськими векселями складає 18%, а прогнозований рівень інфляції – 9% на рік. Які буде очікувана реальна ставка доходності за такими цінним папером? Чому він є ризикованим в реальному вираженні?

Задача 32. Припустимо, що реальна річна відсоткова ставка за державними облігаціями складає 10,5%, а очікуваний рівень інфляції в Україні 12,0 %. Яка буде очікувана номінальна ставка доходності за такими облігаціями?

Задача 33. Відповідно фінансовому звіту корпорації, за «X» рік, показник чистого прибутку в розрахунку на одну акцію складає 10,0 г. о., і вона виплатила акціонерам дивіденди в обсязі 6,0 г. о. на одну акцію. Балансова вартість акції на початок року була 60, 0 г. о., а ринкова – 80,0 г. о. Наприкінці року дані показники склали 64,0 г. о. і 70,0 г. о. відповідно. Порівняйте коефіцієнт доходності капіталу (ROE) та показник сукупної акціонерної доходності.

Задача 34. Ви взяли позику, за умови, що відсоткова ставка у річному обчисленні складає 24,0% і нарахування відсотків здійснюється щомісяця. Яка буде діюча річна відсоткова ставка?

Задача 35. Ви берете іпотечну позику, сума якої складає 100000 г. о. за умови її виплати за 25 років 300-ми щомісячними платежами.

А) Якщо відсоткова ставка 16,0% річних, то який обсяг щомісячного платежу?

Б) Якщо ви в змозі виплачувати всього по 1000 г. о. на місяць, то яка максимальна сума позики, яку ви зможете отримати?

В) Якщо ви спроможні виплачувати по 1500 г. о. щомісяця і вам необхідно взяти кредит на суму 100000 г. о., скільки місяців необхідно буде сплачувати борг?

Г) Якщо ви можете виплачувати по 1500 г. о. щомісяця, а вам необхідно взяти іпотечний кредит на суму 100000 г. о. і строком на 25 років, яка буде найвища ставка, яку ви зможете платити?

Задача 36. Ви отримали в дарунок 500 г. о. і бажаєте відкласти дані гроші на закінчення навчання в ВНЗ через чотири роки. Ви обираєте між Банком А, який виплачує 14,0% за однорічним вкладом і Банком Б, який виплачує 12,0% річних за однорічним вкладом. Кожний банк нараховує складні відсотки щорічно.

А) Чому буде дорівнювати майбутня вартість ваших заощаджень через рік, якщо ви поклали гроші до Банку А? До Банку Б Яке рішення краще?

Б) Які рішення щодо заощаджень приймає більшість людей? Як ймовірно всього вони віднесуться до Банку Б?

Задача 37. Припустимо, що у вас є три несплачених борги – 1000 г. о., які необхідно сплатити сьогодні, 500 г. о. – через рік і 250 г. о. – через два роки. Ви бажали би об'єднати всі три суми в одну, сплачуючи її 36 однаковими щомісячними платежами, починаючи з наступного місяця. Припустимо, погоджена вами відсоткова ставка складає 16,0% (ефективна річна ставка) річних.

А) Скільки буде складати річна відсоткова ставка, яку ви будете сплачувати?

Б) Чому буде дорівнювати ваш щомісячний платіж?

Контрольне питання 1. Припустимо, що деякий банк обіцяє надавати позики потенційним клієнтам без перевірки їх кредитоспроможності. Які категорії позичальників можуть бути залучені такою пропозицією? Чи буде відсоткова ставка даного банку за такими позиками відмінною від відсоткової ставки банку, який перевіряє кредитну історію позичальника?

Контрольне питання 2. Які основні характеристики боргових зобов'язань, акцій і похідних цінних паперів?

Тестові завдання

VIII. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Викладання дисципліни передбачає використання новітніх освітніх технологій, спрямованих на підвищення зацікавленості студентів в вивченні курсу, оволодінні теоретичними та практичними знаннями з предмету. Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни будуть здійснюватися проблемні лекції (за участю студентів), презентації (лекцій/семінарів), кейси (оцінка теорії через практичні аспекти), робота в малих групах та семінари-дискусії, що використовують мультимедійне техніко-програмне забезпечення.

Для вивчення даної дисципліни можна скористуватися сайтом «GOOGLE» академія, а також електронним підручником і методичним посібником до вивчення дисципліни «Проектне фінансування» на сайті МАУП.

IX. Рекомендовані джерела інформації

А. Основна

1. Цивільний кодекс України від 16/03/2003 № 435-15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 980-IV (980-15) від 19/06/2003, ВВР, 2004, № 2, ст.6 № 1255- IV (1255-15) від 18/11/2003, ВВР, 2004, № 11, ст.14; № 1713- IV (1713-15) від 12/05/2004, ВВР, 2004, № 33-34, ст.403;
2. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 16/12/1997 р. № 723/97 –ВР із змінами внесеними Законом України від 14/01/1999 р. № 394-14, в редакції Закону № 1381- IV (1381-15) від 11/12/2003.
3. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07 грудня 2001 №2121-III із змінами і доповненнями.
4. Закон України «Про цінні папери і фондову біржу» від 18.06.91 №1201/ВР із змінами і доповненнями (в редакції Закону 2006 р.).
5. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.96 №448/96 із змінами і доповненнями.
6. Закон України «Про Національну депозитарну систему і властивості електронного обігу цінних паперів в Україні» від 10.12.97 №710/97 із змінами і доповненнями.
7. Закон України «Про страхування» від 15.05.96 із змінами і доповненнями в редакції Закону України від 4 жовтня 2001 року №2775 із змінами і доповненнями.
8. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг» від 12 червня 2001 р. №2664-III із змінами і доповненнями.
9. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні фонди)» від 22.03.2001 р. №2318 із змінами і доповненнями.
10. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 р. №679 із змінами і доповненнями.
11. Закон України «Про акціонерні товариства» від 2000 року із змінами і доповненнями.
12. Закон України «Про іпотеку» № 898-IV від 5 червня 2003 року.
13. Закон України «Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати» Відомості Верховної Ради (ВВР).
14. Закон України «Про фінансово-кредитну діяльність і управління майном при будівництві нерухомості і операціях з нерухомістю». УК, 2003
15. Закон України «Про платіжні системи та переказ грошей в Україні» від 05.04.2001 р. №2346 із змінами і доповненнями.
16. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 22/05/1997 із змінами і доповненнями.
17. Закон України «Про податок на додану вартість» 168/97-ВР із змінами і доповненнями.
18. Закон України «Про кредитні спілки» від 1997 року із змінами і доповненнями.

19. Однаковий Закон про чеки від 1931 р. Додаток 1 до Женевської конвенції.
20. Однаковий Закон про векселі від 1930 р. Додаток до Женевської конвенції.
21. Декрет КМУ «Про систему валютного регулювання і валютного контролю в Україні» від 19.02.93.
22. Положення про впровадження пластикових карток міжнародних платіжних систем в розрахунках за товари, надані послуги та при видачі готівки (Постанова НБУ від 22.02.1997 р. №37) із змінами і доповненнями.
23. Положення про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням /Постанова НБУ від 24.09.1999 р. № 479) із змінами і доповненнями.
24. Положення (стандартів) бухгалтерського обліку 7, 14, 16.
25. Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів (публ. МТП № 500).
26. Уніфіковані правила та звичаї для інкасо (публ. МТП № 500).
27. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту /Пер. з англ.. - К.: Молодь, 1997.
28. Гитман Лоренс Дж., Джонк Майкл Д. Основы инвестирования /Пер. с англ. - М.: Дело, 1997. – 1008 с.
29. Дэвид С. Кидуэлл и др. Финансовые институты, рынки и деньги /Пер. с англ.- С.-ПтБ.: Питер, 2000. – 752 с.
30. Жозет Перар. Управление международными денежными потоками / Пер. с англ.—М.: «Финансы и статистика», 1998. – 208 с.
31. Зви Боди, Роберт К. Мертон. Финансы / Пер. с англ. - М.- С-ПтБ – К.: ИД «Вільямс» – 2003 . – 592 с.
32. Кетти Лин. Детрейдинг на рынке Forex. Стратегии извлечения прибыли /Пер. с англ. М.: «Альпина Бизнес Букс», 2007. – 240 с.
33. Лагутин В. Д. Кредитування: теорія і практика: Навч. посібник – К.: Знання, 2000. – 215 с.
34. Ли Ченг Ф., Финнерти Дж. И. Финансы корпораций: теория, методы и практика / Пер. с англ. М.: ИНФРА-М, 2000. – 685 с.
35. Мозговой О.М. Фондовый рынок /Навч. пос. - К.: КНЕУ, 1999.
36. Міжнародні фінанси. К.: Либідь, 2003. – 784 с.
37. Мороз А.М. Національний банк і грошово-кредитна політика.– К.: КНЕУ, 1999.–368 с.
38. Роуз Питер С. Банковский менеджмент. Предоставление финансовых услуг /Пер. с англ. под научной ред. Севрука В.Т., Черкасова Т.Н., Шилова Е.В. - М.: Дело, 1995.
39. Рубцов Б. Б. Современные фондовые рынки. Учеб. пособие. М.: Инвестиционная компания «Еврофинансы», 2007. – 926 с. 29. Руденко Л.В. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції/Підручник, К.: ЦУЛ, 2003. – 614 с.

40. Страховий та інвестиційний менеджмент. К.: МАУП, 2002. - 201 с.
41. Фредерик С. Мышкин. Экономическая теория денег, банковского дела и финансовых рынков /Пер. с англ. Седьмое издание. – М- С-Птб. – К.: 2006. – 880 с.
42. Фрэнк Дж. Фабоцци. Рынок облигаций. Анализ и стратегии /Пер. с англ. - М.,: Альпина Бизнес БУКС. - 2005. – 876 с.
43. Фрэнк Дж. Фабоцци. Управление инвестициями //Пер. с англ. - М.: ИНФРА-М., – 2000. – 932 с.
44. Ходаківська Р.О. Ринок фінансових послуг. К.: ЦУЛ, 2002. - 616 с.
45. Шарп Уильям Ф. и др. Инвестиции /Пер. с англ. - М.: ИНФРА-М., - 1997. – 1024 с.
46. Шклярчук С.Г. Финансовая система. Структура. Механизм функционирования. Оптимизация: финансовые рынки; финансовые институты и участники; финансовые инструменты; методы анализа; регулирование и оптимизация. – К.: Нора-принт, 2003.- 568 с.
47. Ющенко В.А., Міщенко В.І. Валютне регулювання /Навч. посібник - К.: Знання, 1999. – 359 с.
48. Энг Максимо В. и др. Мировые финансы. Университет Сент Джон /Пер. с англ.- М.: ДеКа, 1998. – 768 с.

Б. Додаткова

49. Бенуа Мандельброк и Ричард Л. Хадсон. (Не) послушные рынки. Фрактальная революция в финансах /Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2006. – 400 с.
50. Найман Э. Малая энциклопедия трейдера. - К.:Альфа Капитал: Логос, 1997. – 236с.
51. Найман С.Л. Трейдер - инвестор. – К.: ВИРА-Р, 2000. - 640 с.
52. Лысенков Ю.М. и др. Фондовый рынок. Терминологический словарь. - К.: Діалог - прес, 1997.
53. Лысенков Ю.М. и др. Участники фондового рынка: функции, организация деятельности. - К.: Вісник фондового ринку, 1998.
54. Пискулов Д.Ю. Теория и практика валютного дилинга. – М.: Финансист, 1998. – 246 с.
55. Рэй К. И. Рынок облигаций: торговля и управление рисками: The bond market. Trading and risk management.- М.: Дело,1999 .- 600 с.
56. Синки Дж.-мл. Управление финансами в коммерческих банках.- М.: Cat., 1994. - 820 с.
57. Стив Нисон. Японские свечи: Графический анализ финансовых рынков /Пер. с англ.
58. Хохлов Н.В. Управление риском: Учеб. пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001.-239 с.

59. Эрлих А.А. Технический анализ товарных и финансовых рынков. Прикладное пособие.- М.: ИНФРА-М, 1996.

60. Didier Sornette. Why Stock Markets Crash. Critical Events In Complex Financial Systems / Princeton University, - 2003.

ЗМІСТ

II. Мета вивчення навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг».....	
III. Очікувані результати навчання дисципліни «Ринок фінансових послуг».....	
IV. Критерії оцінювання результатів навчання дисципліни «Ринок фінансових послуг».....	
У. Засоби діагностики результатів навчання.....	
VI. Програма навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг»....	
6.1. <i>Плани лекцій</i>	
6.2. <i>Плани семінарських (практичних, лабораторних) занять</i>	
6.3. <i>Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти</i>	
6.4. <i>Індивідуально-консультативна робота</i>	
VII. Форми поточного та підсумкового контролю.....	
<i>Питання для самоперевірки, завдання для самостійної роботи</i>	
<i>Перелік питань до семестрового контролю</i>	
<i>Теми курсових (контрольних) робіт</i>	
VIII. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна «Ринок фінансових послуг».....	
IX. Рекомендовані джерела інформації.....	
X. Зміни до робочої програми навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг».....	

X. ЗМІНИ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Позиція робочої програми	Нова редакція	Підпис завідувача кафедри
			Навчально робочої програми «Ринок фінансових послуг» із змінами 95% в редакції 2006 року: пояснювальна записка, тематичний план, зміст лекцій, семінарські і практичні заняття, література, задачі	
			Навчальна робоча програми «Ринок фінансових послуг» із змінами 10% в редакції 2007 року: пояснювальна записка, тематичний план, зміст лекцій, семінарські і практичні заняття, література	
			Навчальна робоча програми «Ринок фінансових послуг» із змінами 10% в редакції 2008 року: пояснювальна записка, тематичний план, зміст лекцій, семінарські і практичні заняття, література, задачі	
			Навчальна робоча програми «Ринок фінансових послуг» із змінами 10% в редакції 2009 року: пояснювальна записка, тематичний план, зміст лекцій, семінарські і практичні заняття, література, задачі, контрольні завдання	
			Навчальна робоча програми «Ринок фінансових послуг» із змінами 5% в редакції 2010 року: пояснювальна записка, тематичний план, зміст лекцій, семінарські і практичні заняття, література, тестові завдання	
			Навчальна робоча програми «Ринок фінансових послуг» із змінами 5% в редакції 2011 року: пояснювальна записка, тематичний план, зміст лекцій, семінарські і практичні заняття, література, тестові завдання	
			Навчальна робоча програми «Ринок фінансових послуг» із змінами 5% в редакції 2013 року: пояснювальна записка, тематичний план, зміст лекцій, семінарські і практичні заняття, література, тестові завдання	
			Навчальна робоча програми «Ринок фінансових послуг» із змінами 10% в редакції 2010 року: пояснювальна записка, тематичний план, зміст лекцій, семінарські і практичні заняття, література, тестові завдання	